

Kandidatuppsats
FEK 581
HT 2003

Nedskrivningstest av förvärvad goodwill -mer rättvisande bild?

Författare: Mattias Olsson
Maria Åman
Annica Björö
Christel Burri

Handledare: Carl R Hellberg
Per Magnus Andersson

Sammanfattning

Uppsatsens titel: Nedskrivningstest av förvärvad goodwill -
mer rättvisande bild?

Seminariedatum: 2004-01-15

Ämne/kurs: FEK 581 Kandidatseminarium, 10 poäng

Författare: Mattias Olsson
Maria Åman
Christel Burri
Annica Björö

Handledare: Carl R Hellberg, universitetslektor
Per Magnus Andersson, universitetslektor

Fem nyckelord: IAS 22 Business Combination
Exposure Draft 3
Förvärvad goodwill
Harmonisering
Rättvisande bild

Syfte: Syftet är att analysera konsekvenserna av nedskrivningstestet och om detta kommer att leda till en mer rättvisande bild. För att uppnå detta ger vi en deskriptiv bild av förslaget samt redogör för skillnaderna gentemot det rådande redovisnings sättet i Sverige.

Metod: För att få en förståelse för uppsatsområdet har vi utgått från befintlig teori, genom att huvudsakligen undersöka lagar, rekommendationer samt förslaget ED 3. Vi har även gjort intervjuer med personer som har kunskap inom området. Intervjuerna gjordes med utgångspunkt från en kvalitativ metod på grund av att uppsatsen i första hand förespråkar ett förstående syfte.

Slutsats: Som nedskrivningstestet i ED 3 är utformat idag anser vi att det inte ger en mer rättvisande bild jämfört med befintliga regler som behandlar förvärvad goodwill. Detta eftersom man med denna metod aktiverar internt upparbetad goodwill, vilket strider mot dagens regler. Metoden strider även mot vissa gällande redovisningsprinciper, framförallt försiktighetsprincipen då det finns en överhängande risk att företag övervärderar goodwill.

Abstract

- Title:** Impairment test of acquired goodwill - a more true and fair view?
- Date:** 2004-01-15
- Course:** Bachelor thesis in business administration, 10 Swedish Credits (15 ECTS)
- Authors:** Mattias Olsson
Maria Åman
Christel Burri
Annica Björö
- Advisors:** Carl R Hellberg, Senior lecturer
Per Magnus Andersson, Associated professor
- Key words:** IAS 22 Business Combination
Exposure Draft 3
Acquired goodwill
Harmonization
True and fair view
- Purpose:** The purpose is to analyze the consequences of the impairment test and if this will lead to a more true and fair view. To accomplish this we will give a descriptive view of the proposal and illustrate the differences to current accounting method in Sweden.
- Methodology:** We have obtained an understanding for the area of the essay through the study of existing theory i.e. laws, recommendations and Exposure Draft 3. We have also interviewed persons with relevant knowledge. We made the interviews with a qualitative methodology to get a deeper understanding about the proposal.
- Conclusion:** The impairment test as drafted will not, according to our opinion, give a more true and fair view compared to existing rules. This is because the impairment test makes no distinction between goodwill acquired in a business combination and internally generated goodwill, which is in conflict with accounting rules. The method is also in conflict with some of the accounting principles, above all prudence concept conservatism because there is a risk that companies will overestimate the value of goodwill.

Förord

Under arbetet med uppsatsen har en rad personer varit till stor hjälp. Vi vill därför först och främst tacka våra handledare, Carl R Hellberg och Per Magnus Andersson, som tagit sig tid och bidragit med hjälp och värdefulla råd. Vi vill också tacka Olle Nilsson, Sten Humble och Sven-Arne Nilsson som ställt upp på intervjuer samt tacka för Era värdefulla synpunkter.

Lund 2004-01-12

Mattias Olsson

Maria Åman

Annica Björö

Christel Burri

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	8
1.1 PROBLEMBAKGRUND	8
1.2 PROBLEMFÖRMULERING	10
1.3 SYFTE.....	11
1.4 AVGRÄNSNINGAR	11
1.5 FÖRKLARINGAR	11
1.6 DISPOSITION.....	12
2. METOD	13
2.1 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	13
2.2 METODVAL	13
2.3 DATAINSAMLING GENOM BEFINTLIGT MATERIAL.....	14
2.4 DATAINSAMLING GENOM INTERVJUER	14
2.5 KÄLLKRITIK	16
3. GOODWILL	18
3.1 TILLGÅNG	18
3.2 ANLÄGGNINGSTILLGÅNG	19
3.3 IMMATERIELL TILLGÅNG.....	19
3.4 GOODWILL	19
3.5 FASB:S DEFINITION AV GOODWILL.....	20
3.6 KAPITELAVSLUTNING.....	20
4. INTERNATIONELL NORMGIVNING.....	22
4.1 FINANCIAL ACCOUNTING STANDARDS BOARD	22
4.1.1 FAS.....	22
4.1.1.1 REPORTING UNIT	23
4.1.1.2 NEDSKRIVNINGSTESTET	23
4.1.1.3 FAIR VALUE	24
4.2 INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS BOARD.....	25
4.2.1 IAS.....	26
4.2.1.1 FÖRETAGSFÖRVARV.....	26
4.2.1.2 AVSKRIVNING ENLIGT IAS 22.....	27
4.2.1.3 NEDSKRIVNING ENLIGT IAS 36.....	27
4.3 KAPITELAVSLUTNING.....	29

5. NATIONELL NORMGIVNING	30
5.1 ÅRSREDOVISNINGSLAGEN	30
5.2 REDOVISNINGSRÅDET	30
5.2.1 RR 1.00.....	31
5.3 KAPITELAVSLUTNING.....	32
6. HARMONISERING.....	33
6.1 HARMONISERING INOM EUROPA	33
6.2 DEFINITION AV HARMONISERING	34
6.3 FÖRDELAR MED HARMONISERING	34
6.4 NACKDELAR MED HARMONISERING	35
6.5 KAPITELAVSLUTNING.....	35
7. FÖRVÄRVAD GOODWILL ENLIGT ED 3.....	37
7.1 FÖRÄNDRINGAR MED FÖRSLAGET	37
7.1.1 KASSAGENERERANDE ENHET	38
7.1.2 NEDSKRIVNINGSTESTET	38
7.1.3 ÅTERFÖRING AV NEDSKRIVEN GOODWILL	39
7.2 REDOVISNINGSRÅDETS ÅSIKTER	40
7.3 KAPITELAVSLUTNING.....	41
8. EMPIRISK STUDIE	42
8.1 PRESENTATION AV RESPONDENTERNA	42
8.2 RESPONDENTERNAS SVAR	42
8.2.1 IAS IKRAFTTRÄDANDE.....	43
8.2.2 HARMONISERING	43
8.2.3 NEDSKRIVNINGSTESTET	44
8.2.4 JÄMFÖRBARHET.....	45
8.2.5 NEDSKRIVNINGSTESTETS KONSEKVENSER.....	46
8.2.6 INTERNT UPPARBETAD GOODWILL.....	47
8.3 KAPITELAVSLUTNING.....	47
9. ANALYS.....	49
9.1 EFFEKTER AV REVIDERINGEN	49
9.1.1 NEDSKRIVNING KONTRA AVSKRIVNING.....	50
9.1.2 ALLOKERING	51
9.1.3 INTERNT UPPARBETAD GOODWILL.....	51
9.1.4 OBALANS MELLAN PRODUCERANDE- OCH TJÄNSTEFÖRETAG	51
9.2 NEDSKRIVNINGSTESTETS UTFORMANDE	52
9.2.1 SKILLNADER MELLAN IAS OCH FAS NEDSKRIVNINGSTEST	52
9.2.2 SUBJEKTIVA BEDÖMNINGAR VID ANTAGANDEN	53

9.3 RÄTTVISANDE BILD.....	54
9.3.1 JÄMFÖRBARHET.....	55
9.3.2 TILLFÖRLITLIGHET	55
9.3.3 RELEVANS	56
9.3.4 MATCHNINGSPRINCIPEN.....	56
9.3.5 REALISATIONSPRINCIPEN	57
10. SLUTSATS.....	58
10.1 NEDSKRIVNINGSTEST - MER RÄTTVISANDE BILD?.....	58
10.2 GENERALISERBARHET	60
10.3 FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	60
KÄLLFÖRTECKNING.....	61
PUBLICERADE KÄLLOR	61
ELEKTRONISKA KÄLLOR	63
MUNTliga KÄLLOR	64
BILAGA.....	65

1. Inledning

I inledningen presenteras uppsatsens problemområden för att introducera ämnet för läsaren. Vi redogör för bakgrunden till problemen, syftet, avgränsningar, förklaringar samt uppsatsens disposition.

1.1 Problembakgrund

”Revolutionen inom redovisningen har börjat.” anser Jan Buisman i *Agenda* 2002:2. De närmaste åren framöver kommer det att inträffa två stora förändringar inom den internationella redovisningen. Den första förändringen är att *Europeiska Unionen* (EU) har beslutat att alla noterade företag inom unionen fr.o.m. år 2005 ska tillämpa *International Accounting Standards* (IAS) som redovisningsstandard. Den andra förändringen innebär att *International Accounting Standards Board*¹ (IASB) ska gå igenom de befintliga IAS-reglerna samt ge ut nya regler som fortsättningsvis kommer att heta *International Financial Reporting Standards* (IFRS). Dessa förändringar kommer att påverka tusentals noterade bolag inom Europa, däribland många svenska. Förändringarna kommer att leda till en mer integrerad marknad inom EU, då redovisningen harmoniseras.²

IASB:s projekt kan delas in i tre kategorier. Dels vill de underlätta tillämpningen av sina standarder, dels vill de öka harmoniseringen för att lättare kunna göra jämförelser av finansiella rapporter mellan olika länder samt sist förbättra befintliga standarder.³

Hur företagen kommer att klara harmoniseringen beror på de nationella regelverken. EU:s nationer kan delas in i två grupper. Den första gruppen har antingen inga nationella utvecklade redovisningsnormer och/eller kan snabbt anpassa sig till internationella normer, hit hör bl.a. Sverige. I den andra gruppen råder det motsatta, d.v.s. nationen har välutvecklade regler och/eller tar längre tid att godkänna nya internationella regler.⁴ Svenska redovisningsnormer är idag

---

¹ IASB är den internationella normgivaren på redovisningsområdet.

² Buisman, Jan, ”IAS 2005, en revolution”, *Agenda*, nr. 2 (2002).

³ Lagerström, Bo, ”IASBs pågående projekt”, *Agenda*, nr. 2 (2002).

⁴ Rippe, Johan, ”Vägen mot IAS – skjut inte upp konverteringsprocessen!”, *Balans*, nr. 6-7 (2001).

anpassade till IASB:s regler genom *Redovisningsrådets Rekommendationer (RR)*. RR riktar sig i första hand till börsnoterade företag eller företag vars storlek har ett allmänt intresse. Genom att våra svenska rekommendationer redan tidigare är anpassade till IASB:s regler kan man dock invaggas till att tro att konvergeringen kommer att bli enkel⁵. Dock finns det idag avvikelser från IAS samtidigt som många av IASB:s rekommendationer förändras, därför kan konvergeringen till IAS bli mer omfattande än förväntat⁶.

Ett av projekten inom IASB för att öka harmoniseringen och jämförbarheten av finansiella rapporter är revideringen av IAS 22, *Business Combination*, även kallad *Exposure Draft 3 (ED 3)* som reglerar koncernredovisningen. Här berörs flera viktiga punkter om företagsförvärv. Den väsentliga nyheten är att IASB har valt att följa *Financial Accounting Standards Board*⁷ (FASB) regler för koncernredovisningen, vilket innebär att skillnaderna mellan Europas och USA:s regler minskar. En av de primära förändringarna i ED 3 är redovisningen av förvärvad goodwill.

I koncerner som valt att växa genom företagsförvärv finns det ofta goodwill som en väsentlig del av tillgångarna i koncernbalansräkningen. Förvärvad goodwill uppstår vid skillnader mellan förvärvspriset och det verkliga värdet av företagets nettotillgångar. Goodwill ses som en restpost, då övervärdet inte kan hänföras till en specifik identifierbar tillgång och ska därför redovisas självständigt under tillgångssidan i balansräkningen.⁸ I Sverige behandlas förvärvad goodwill i RR 1.00, Koncernredovisning, som bygger på den nuvarande IAS 22. Enligt RR 1.00 kan restposten goodwill uppstå när ett moderbolag redovisar ett förvärv av ett dotterbolag. Goodwill skrivs sedan av under en begränsad nyttjandeperiod.

Den redovisningsmässiga förändringen som uppkommer i ED 3 är att istället för att skriva av goodwill under nyttjandeperioden ska företagen göra ett årligt nedskrivningstest för att se eventuella värdenedgångar. Nedskrivningstestet innebär att det bokförda värdet på goodwill prövas mot återvinningsvärdet och om bokfört värde är högre skrivs det ned till återvinningsvärdet.⁹ Detta innebär att man övergår ifrån ett synsätt att goodwill har en begränsad nyttjandeperiod till att vara bestående. Detta nya synsätt är hämtat från FASB. FASB:s utgångspunkt är

---

⁵Rippe, Johan, "Vägen mot IAS – skjut inte upp konverteringsprocessen!", *Balans*, nr. 6-7 (2001).

⁶Buisman, Jan, "Konvertering till IAS", *Agenda*, nr. 2 (2002).

⁷FASB är den amerikanska normgivaren på redovisningsområdet.

⁸Artsberg, Kristina, *Redovisningsteori -policy och -praxis* (2003), s. 242.

⁹International Accounting Standards Board, *Exposure Draft ED 3 BUSINESS COMBINATION* (2003), s. 27.

att goodwill inte anses minska i värde och om så ändå är fallet följer inte minskningen en linjär värdeminskning¹⁰.

Genom IASB:s förslag angående omarbetningen av IAS 22 kommer den europeiska redovisningen av goodwill och därmed den svenska redovisningen att i huvuddrag närma sig de amerikanska reglerna. Utifrån diskussionen ovan är det intressant att undersöka skillnaden mellan dagens regler och förslagen i ED 3, men även ställa de nya föreslagna reglerna mot FASB:s regler. Det är även intressant att undersöka vilka effekter det nya förslaget för med sig och om dessa är önskvärda.

1.2 Problemformulering

Som framgått ovan tillämpar Europa och USA för närvarande olika regler gällande redovisning av förvärvad goodwill. De olika redovisningssätten ger upphov till skillnader som försvårar jämförelser mellan företag i Europa och USA. Genom IASB:s projekt angående ED 3 vill de konvergera mot USA. Anledningen till varför IASB går mot de amerikanska reglerna beror på den stora kapitalmarknaden som finns i USA och som idag inte godkänner IAS som redovisningsstandard. För att förstå vad revideringen av IAS 22 kommer att innebära är det av vikt att först se hur redovisningen av förvärvad goodwill görs i USA. Vi kommer därför att utreda de regler i *Financial Accounting Standards* (FAS) som behandlar förvärvad goodwill. Vi kommer även att belysa dagens regler i Sverige genom RR, för att undersöka hur revideringen av IAS 22 kommer att påverka redovisningen. Vi har valt att dela in problemformuleringen i tre olika frågeställningar.

Förslaget att revidera IAS 22 innebär att företag inte längre ska göra avskrivningar, utan istället göra ett nedskrivningstest på förvärvad goodwill. Testet görs för att kontrollera om det föreligger ett nedskrivningsbehov av goodwill. Detta leder till vår första problemformulering som är:

Vilka är skillnaderna, före och efter revideringen av IAS 22, samt vilka effekter medför dessa skillnader?

Efter att ha utrett skillnaderna och effekterna fördjupar vi oss i hur nedskrivningstestet är utformat. Trots att IASB konvergerar mot FASB kommer det att finnas vissa skillnader på hur nedskrivningstesten är utformade och dessa

---

¹⁰ Wennman, Inge, "Goodwill – en restpost som inte minskar i värde", *Balans*, nr. 11 (2001).

skillnader vill vi belysa för att se hur de påverkar redovisningen. Detta behandlas i vår andra problemformulering, vilken är:

Hur ska nedskrivningsbehovet fastställas?

Med utgångspunkt i frågorna ovan vill vi undersöka om redovisningen enligt den reviderade IAS 22 kommer att ge en mer rättvisande bild av goodwill. Därför lyder vår sista problemformulering:

Ger nedskrivningstestet en mer rättvisande bild av värdet på goodwill?

1.3 Syfte

Syftet är att analysera konsekvenserna av nedskrivningstestet och om detta kommer att leda till en mer rättvisande bild. För att uppnå detta ger vi en deskriptiv bild av förslaget samt redogör för skillnaderna gentemot det rådande redovisningssättet i Sverige.

1.4 Avgränsningar

FAS, IAS och RR är omfattande, därför är uppsatsen begränsad till att enbart undersöka de regler som berör förvärvad goodwill i noterade bolag. Uppsatsen avgränsas även mot att inte behandla negativ skillnad.

1.5 Förklaringar

För att förtydliga för läsaren vill vi här förklara vissa av våra ordval och förkortningar i uppsatsen.

- Förvärvad goodwill benämns även som goodwill.
- Vi använder IAS/IFRS som en generell benämning på IASB:s standarder. När vi menar en specifik standard skriver vi den rätta beteckningen, exempelvis IAS 22.
- Redovisningsrådets rekommendationer benämns RR. Däremot skrivs Redovisningsrådets fullständiga namn ut för att inte skapa en förvirring.

1.6 Disposition

Kapitel 1: Inledning

I inledningen presenteras uppsatsens problemområden. Vi redogör för bakgrunden till problemen, syftet, avgränsningar, förklaringar samt uppsatsens disposition.

Kapitel 2: Metod

I metodkapitlet presenterar vi uppsatsens tillvägagångssätt, olika typer av metodiska angreppssätt, vårt metodval och hur vi samlat in sekundär- och primärdata. Vi avslutar kapitlet med en diskussion kring källkritik.

Kapitel 3: Goodwill

I kapitlet belyser vi goodwilldefinitionen. Steg för steg behandlas vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att goodwill ska redovisas. Sist behandlas FASB:s kriterier angående goodwill och olikheterna klarläggs.

Kapitel 4: Internationell normgivning

Då IASB har valt att konvergera mot FASB:s regler om koncernredovisning, syftar detta kapitel till att ge läsaren en större inblick i internationell normgivning.

Kapitel 5: Nationell normgivning

I kapitlet presenteras den svenska normgivaren Redovisningsrådet och de regelverk som är relevanta för uppsatsens problemområde. Detta för att en jämförelse mellan dagens regler och ED 3 ska vara möjlig.

Kapitel 6: Harmonisering

Kapitlet inleds med en diskussion om harmoniseringen av redovisningsreglerna inom EU. Därefter kommer ett resonemang om harmonisering och standardisering. Slutligen diskuteras för- och nackdelar med en harmonisering.

Kapitel 7: Förvärvad goodwill enligt ED 3

Syftet med kapitlet är att belysa skillnader mellan nuvarande IAS 22 regler och ED 3 angående företagsförvärv och då framförallt belysa nedskrivningstestet.

Kapitel 8: Empiriskt studie

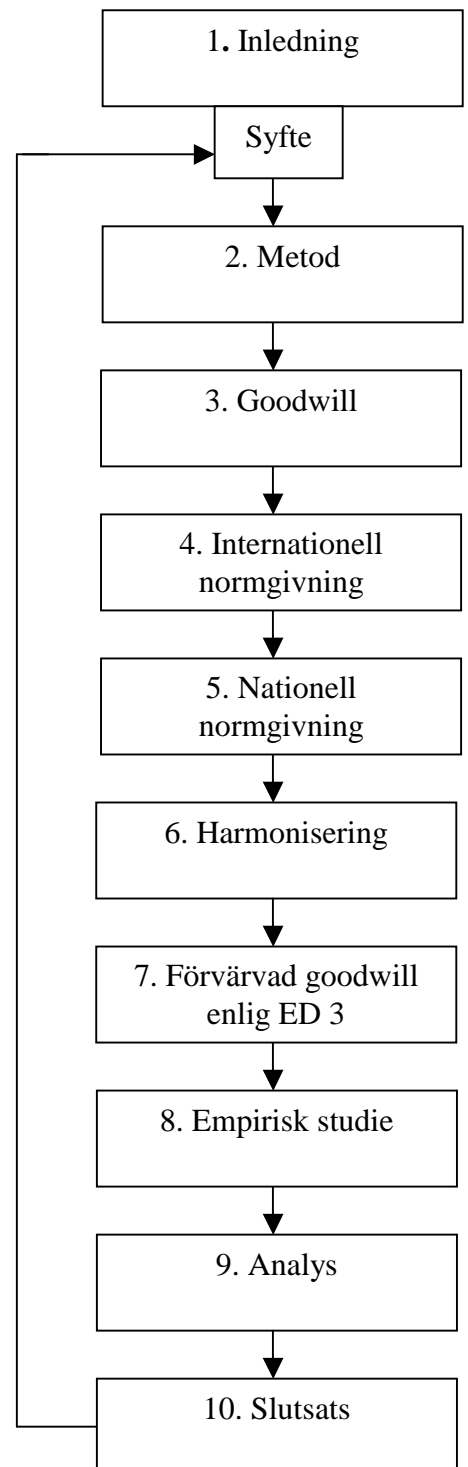
I detta kapitel redogör vi för de intervjuer vi gjort med två revisorer och en ekonomie doktor. Avsikten är att redovisa respondenternas gemensamma och skilda åsikter.

Kapitel 9: Analys

För att komma fram till om nedskrivningstestet ger en mer rättvisande bild av värdet på förvärvad goodwill har kapitlet sin utgångspunkt i problemformuleringarna. Vi använder teorin och empirin då vi analyserar ED 3.

Kapitel 10: Slutsats

I kapitlet presenterar vi vår slutsats som grundar sig på materialet i uppsatsen. Vi lyfter fram nedskrivningstestet främsta för- och nackdelar samt redogör för om testet kommer att ge en mer rättvisande bild av värdet på förvärvad goodwill, vilket är uppsatsens syfte.

Figur 1: Egen utvecklad figur över uppsatsens disposition.

2. Metod

I metodkapitlet presenterar vi uppsatsens tillvägagångssätt, olika typer av metodiska angreppssätt, vårt metodval och hur vi samlat in sekundär- och primärdata. Vi avslutar kapitlet med en diskussion kring källkritik.

2.1 Tillvägagångssätt

Första steget i uppsatsarbetet var att samla in data om vad uppsatsen skulle behandla. Detta ledde fram till problembakgrund, problemformulering och syfte. Vi gjorde en rad avgränsningar inom uppsatsområdet för att få fokus samt för att det skulle bli möjligt att behandla problemet i en uppsats.

Andra steget i uppsatsarbetet var att utifrån problemet och syftet ge läsaren en beskrivning av de regler och lagar som gäller inom området. Utifrån detta utförde vi en empirisk studie.

Det sista steget var att koppla samman empirin med befintlig teori för att sedan analysera det nya förslaget ED 3 och besvara uppsatsens problemformuleringar, på detta sätt uppnås uppsatsens syfte.

2.2 Metodval

De metodval som görs i ett uppsatsarbete ligger till grund för den fortsatta arbetsprocessen och ska ses som ett redskap för att hitta lösningar och svar på den forskning som utförs. Det krävs därför kunskap i metodval för att nå målen med en uppsats. Rätt vald metod lägger nämligen grunden i att nå dessa mål.¹¹

Ett steg för att kunna besvara problemformuleringen i arbetet och för att få en förståelse för området har vi valt att utgå från befintlig teori genom att undersöka befintligt material. Vi har även utgått från empirin genom att intervjua kvalificerade personer med kunskap inom området.

---

¹¹ Holme, Idar Magne & Krohn Solvang, Bernt, *Forskningsmetodik* (2001), s. 11.

För att göra detta finns det två typer av angreppssätt, vilka är kvantitativ- och kvalitativ metod. Den kvantitativa metoden kännetecknas av avstånd till informationskällan samt att man använder sig av statistiska mätmetoder för att testa olika hypoteser.¹² Den kvalitativa metoden däremot har i första hand ett förståelse syfte och då det är syftet med uppsatsen förespråkar vi detta angreppssätt. Det grundläggande med den kvalitativa metoden är att vända sig till olika källor för att få förståelse inom ett område, men den kännetecknas också av närhet till informationskällorna¹³. Vi utförde intervjuer med kompetenta personer för att få en djupare förståelse inom området.

2.3 Datainsamling genom befintligt material

En metod att samla in data på är att analysera befintligt material inom området och detta sätt brukar även vara ett första sätt att skapa sig grundläggande kunskaper inom området. Denna typ av data kan vara av både primär och sekundär karaktär. Sekundärdata består bl.a. av litteratur, artiklar och information på Internet. Reglerande och lagstiftande texter är exempel på primärdata.

Vi började informationsinsamlingen av befintligt material vid Lunds Universitetsbibliotek, där vi sökte efter material i form av bl.a. artiklar, litteratur och lagtexter. Detta gjorde vi genom att använda oss av främst databaserna Lovisa, ELIN, FAR komplett och den internationella databasen Libris. Vi har även använt oss av Internet i en vidare omfattning för att få mer kunskap i detta komplexa problemområde. Då vi besökte de stora redovisningsbyråernas hemsidor fick vi information inom uppsatsområdet. Vi har även studerat andra kandidat- och magisteruppsatser för att få uppslag till användbara källor, men även till viss del som referensmaterial. Detta för att tillgången på information är bristfällig, då ED 3 i dagsläget endast är ett förslag.

2.4 Datainsamling genom intervjuer

Intervjuer är en metod för att samla in data och klassas som primärdata. Svaren som de intervjuade ger är en typ av rådata som sedan används i uppsatsarbetet. Vårt urval av respondenter till intervjuerna i uppsatsen började då vi sökte information om uppsatsområdet på revisionsbyråernas hemsidor. Då skapade vi samtidigt en kontakt med byråerna som utsåg revisorer med kunskap inom

---

¹² Holme, Idar Magne & Krohn Solvang, Bernt, *Forskningsmetodik* (2001), s. 14.

¹³ *Ibid.*

området. De byråer vi tog kontakt med var KPMG och Öhrlings PricewaterhouseCoopers, eftersom de hade relevant information på sina hemsidor. Den tredje och sista intervjupersonen, Sven-Arne Nilsson, valde vi eftersom han har doktorerat i ämnet goodwill. Han har även skrivit ett antal artiklar i tidningen *Balans*, samt arbetar med redovisningsfrågor på Deloitte. Detta urval av intervju personer anser vi vara lämpligt då de innehar stor kunskap och erfarenhet inom området. Anledningen till att vi begränsat oss till enbart dessa tre respondenter vid urvalet är p.g.a. att vi har tillgång till kompletterande intervjumaterial inom området från en annan uppsats¹⁴. Efter dessa tre genomförda intervjuer samt vid beaktande av respondenternas svar i den andra uppsatsen fann vi att våra respondenters svar var likartade. Vi ansåg därför att vi uppnått den mängd rådata som krävdes för att besvara problemformuleringarna.

Det finns olika typer av intervjuer, från standardiserade till ostandardiserade. Standardiserade intervjuer kännetecknas av att frågorna och ordningsföljden mellan frågorna är bestämd i förväg och att man använder sig av samma arbetsgång vid flera intervjuer. Denna typ av intervju är mest lämplig att använda vid en kvantitativ metod. Ostandardiserade intervjuer kännetecknas av att frågorna och ordningsföljden av dem är mer fri. Den används med fördel vid en kvalitativ metod. Det finns även intervjuer som hamnar mittemellan och kallas semistandardiserade intervjuer. De kännetecknas av att ha förutbestämda frågor och ordningsföljd, men att man under intervjun ställer kompletterande frågor för att få djupare svar.¹⁵ Då vårt syfte var att få en djupare förståelse genom intervjuerna valde vi att använda denna typ av arbetssätt för insamlandet av det empiriska materialet. Det mest lämpliga arbetssätt hade varit att använda sig av en ostandardiserad typ av intervju, men då det fanns en tidsbegränsning med respondenterna ansåg vi att den semistandardiserade typen gav möjlighet till bäst informationsinsamling.

Intervjuer kan delas in efter det sätt som respondenterna tillåts svara, d.v.s. strukturerade och ostrukturerade svarsalternativ. Tillåts de välja mellan olika svarsalternativ är intervjun strukturerad, men låter man de svara helt fritt är intervjun ostrukturerad.¹⁶ Då syftet med intervjuerna var att få förståelse inom området lät vi respondenterna svara helt fritt för att inte styra deras svar och för att möjliggöra att de gav oss mer information inom området.

---

¹⁴ Larsson, Jenny & Wetterberg, Kristina, ”Redovisning av goodwill. Hur svensk redovisning kan komma att påverkas av revidering av IAS 22” (2003), s. 52ff.

¹⁵ Lundahl, Ulf & Skärvald, Per-Hugo, *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer* (1999), s. 115-116.

¹⁶ a. a., s. 116-117.

2.5 Källkritik

Källkritik innebär att bedöma den information och data som samlats in för att sedan rensa bort det som anses vara mindre trovärdigt. Utifrån vårt metodval samt de data vi valt, är det av vikt att kritiskt granska detta. För att göra denna granskning lättare används med fördel de fyra källkritiska kriterierna, vilka är *samtidskrav*, *tendenskritik*, *beroendekritik* och *äkthet*. Vid ett uppsatsarbete är det även viktigt att *validiteten* och *reliabiliteten* är god under hela arbetets gång för att det ska finnas något vetenskapligt värde i uppsatsen.¹⁷

Samtidskravet går ut på att endast använda aktuella källor. Under arbetsprocessen har vi hela tiden strävat efter att använda aktuella källor. De primära källorna uppfyller detta kriteriet, då rekommendationerna och förslagen vi använt oss av är de senaste och intervjuerna baseras på färsk kunskap. Det sekundära intervjumaterialet som är ett år gammalt kan anses föråldrat eftersom det hela tiden pågår förändring inom området, men då materialet behandlar det aktuella problemområdet var det relevant att beakta. Andra sekundära källor som är äldre än ett år uppfyller inte samtidskravet, men då innehållet fortfarande är relevant och aktuellt har vi tagit med dem.

Tendenskritik innebär att man ska tänka på att källan kan ha ett underliggande intresse i frågan. Vi är medvetna om att framför allt respondenter och artikelförfattare inte är helt objektiva då de har ett visst egenintresse inom området. Vi tar hänsyn till detta då vi samlat in data, för att i möjligaste mån kompensera detta har vi använt flera olika källor inom samma område. Lagar är i motsats till ovanstående objektiva.

Beroendekriteriet betyder att forskaren ska kontrollera om exempelvis två källor använder sig av samma underliggande källa. Med att arbeta och tänka enligt detta sätt, blir det lättare att bedöma källorna. Revisorerna får anses uppfylla beroendekriteriet eftersom deras utbildning och kunskap grundar sig på samma källor.

Äkthet innebär om källan är det den utgör sig för att vara. Detta gäller framförallt när information söks på hemsidor. För att uppfylla detta kriterium har vi enbart använt oss av information på hemsidor som vi ansett vara tillförlitliga, genom att vi där kunnat identifiera utgivaren.

---

¹⁷ Wiedersheim-Paul, Finn & Eriksson, Lars Torsten, *Att utreda, forska och rapportera* (2001), s. 150-151.

Validitet menas att systematiska mätfel inte får förekomma. Man skiljer mellan inre och yttre validitet. Inre validitet innebär att mäta det som avses mätas. Yttre validitet uppnås när respondentens svar överensstämmer med verkligheten.¹⁸ Samtliga personer som vi har intervjuat har goda kunskaper i redovisning och är insatta i ED 3. Vid intervjutillfällena har vi haft möjlighet att ställa motfrågor för att reda ut oklarheter. Detta förhindrar diskrepans mellan hur respondenten uppfattar en viss fråga och vad vi avser med den.

Reliabilitet innebär frånvaron av slumpmässiga mätfel. God reliabilitet innebär att det inte ska spela någon roll vem som gör intervjun eller var den görs då det inte ska påverka resultatet. En god reliabilitet är en förutsättning för att få validitet i undersökningen.¹⁹ När vi hade sammanställt varje respondents intervjusvar mailade vi dessa till respektive respondent så de fick möjlighet att korrigera eventuella missuppfattningar. Detta bidrog till att respondenterna hade möjlighet att komplettera svaren. Vi hade även en e-mailkontakt, vilket innebar att denne själv nedtecknade svaren. Detta medförde att vi minimerade slumpmässiga fel för våra primärintervjuer. Hur god reliabiliteten är i de sekundära intervjuerna som vi har undersökt kan vi inte med säkerhet bedöma. Svaren har använts i en tidigare kandidatuppsats och då de överensstämde med våra respondenters svar anser vi att detta stärker tillförlitligheten i deras svar, men även våra svar.

---

¹⁸ Lundahl, Ulf & Skärvald, Per-Hugo, *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer* (1999), s. 150-151.

¹⁹ *a. a.*, s. 152.

3. Goodwill

För att läsaren ska få en bättre förståelse för ED 3 vill vi här belysa goodwill-definitionen och detta kapitel tar sin utgångspunkt i kriterierna för en tillgång. Steg för steg behandlas vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att goodwill ska redovisas. Sist behandlas FASB:s kriterier angående goodwill och olikheterna klarläggs.

3.1 Tillgång

En central del i redovisningen är att ge en förteckning över ett företags tillgångar eftersom det är dess ekonomiska resurser och är det som skapar ekonomiskt värde. Till följd av tillgångarnas roll är det viktigt att definiera dessa. Definitionen för en tillgång innehåller tre kriterier. Dessa kriterier är (1) att vara under företagets kontroll, (2) att vara ett resultat av inträffade händelser, (3) att förväntas innebära framtida ekonomiska fördelar. Alla kriterierna ska vara uppfyllda för att resursen ska anses som en tillgång. IASB och därigenom Redovisningsrådet har följt FASB:s ekonomiska synsätt vid definiering av tillgångar. Det företaget har kontroll över och kan dra ekonomisk nytta av, är en tillgång för dem. IASB och FASB tar alltså inte hänsyn till den juridiska definitionen som bygger på den legala äganderätten. Vad de tar hänsyn till är vem som har rättigheten att nyttja resursen, den har också kontrollen över tillgången. Kontroll över en resurs kan företaget få exempelvis om de köper tillgången eller tecknar kontrakt, vilket då uppfyller kriteriet för den inträffade händelsen. Ekonomiska fördelar innebär att en resurs används i verksamheten eller att resursen förväntas bli såld och till följd av detta genererar resursen positivt kassaflöde.²⁰

För att tillgången ska redovisas i balansräkningen måste förutom kriterierna för tillgången även erkännandekriterierna vara uppfyllda. Erkännandekriterierna är (1) definitionerna, (2) mätbarhet, (3) relevans och (4) tillförlitlighet. Är kriterierna inte uppfyllda för tillgången ska den inte redovisas i balansräkningen utan man får enbart informera om den i noterna.²¹

---

²⁰ Artsberg, Kristina, *Redovisningsteori -policy och -praxis* (2003), s. 182f.

²¹ *a.a.*, s. 186.

3.2 Anläggningstillgång

Tillgångar kan antingen vara en omsättningstillgång eller en anläggningstillgång, för att skilja dem åt finns det två synsätt vilka är tidsaspekten eller avsikten med innehavet. Tidsaspekten för en anläggningstillgång innebär att företaget ska inneha tillgången minst ett år, medan syftet med en anläggningstillgång är att de ska behålla resursen i företaget. Enligt *årsredovisningslagen* (ÅRL) 4 kap 1 § är det en anläggningstillgång om den är avsedd att stadigvarande brukas eller innehas i verksamheten. Anläggningstillgångar kan sedan i sin tur delas upp, vilket behandlas under nästa rubrik.

3.3 Immateriell tillgång

I ÅRL delas anläggningstillgångar in i tre kategorier, (1) immateriella, (2) materiella och (3) finansiella. En immateriell tillgång definieras i RR 15 p 2 som en identifierbar, icke-monetär tillgång utan fysisk substans. Kravet på identifierbarhet uppfylls om företaget innehar legal eller kontraktuell rättighet av tillgången eller att tillgången är separerbar²². Separerbar är den enligt RR 15 p 11 om företaget kan hyra ut, sälja, byta ut eller dela ut särskilda inkomster ifrån tillgången utan att därmed göra sig av med de framtida ekonomiska fördelarna av andra tillgångar som används inom samma intäktsskapande verksamhet. Legal rättighet kan enligt RR 15 p 12 överföras vid ett förvärv av immateriella tillgångar tillsammans med andra tillgångar eller uppkomma vid ett internt projekt som syftar till att ge företaget legala rättigheter.

3.4 Goodwill

Goodwill räknas som en immateriell tillgång enligt ÅRL. Den goodwill som enligt normerna får aktiveras är den som uppstår vid ett företagsköp, det är förvärvad goodwill. Enligt RR 15 p 4 får inte internt upparbetad goodwill redovisas som tillgång i balansräkningen, utan redovisas som en kostnad då de uppkommer enligt RR 15 p 5.

Förvärvad goodwill uppstår då det finns en skillnad mellan förvärvspriset och det verkliga värdet på det uppköpta företagens nettotillgångar. Den likvid som inte kan kvittas mot förvärvade tillgångar måste redovisas och rubriceras, goodwill är

---

²² Rankin Johansson, Christine, "Redovisning av goodwill, en utmaning?", *Balans*, nr. 10 (2001).

alltså en restpost. Goodwill är det överpris som förvärvaren får betala för framtida intjäningsförmåga²³. För att räkna fram nettotillgångarna används substansvärdering, vilket är totala tillgångar minskat med skulder²⁴. Professor Oscar Sillén har gjort en klassisk definition av begreppet goodwill där han menar att ”goodwill representerar bl.a. värdet av firmanamn och varumärken, dess kundkrets, dess kredit och allmänt goda anseende, dess medaljer och utmärkelser, dess gynnsamma affärsförhållanden, dess patent och tillverkningsmetoder, inköpskällor, arbetarstam och tjänstemannakår samt dess organisation”²⁵. Goodwill är alltså skillnaden mellan ett nystartat företag och ett etablerat, det är när övervärdet vid förvärvet inte kan hänföras till en specifik tillgång som det blir klassificerat som förvärvat goodwill.

3.5 FASB:s definition av goodwill

FASB:s definition för en tillgång skiljer sig lite ifrån IASB. FASB säger att en tillgång är framtida ekonomiska fördelar, den ska vara förvärvat eller kontrollerad av en enhet som ett resultat av en händelse. FASB:s definition skiljer sig vad gäller hur de ser på framtida ekonomiska fördelar. FASB anser att tillgången är ekonomiska fördelar, medan IASB anser att den ska förväntas generera ekonomiska fördelar.²⁶

3.6 Kapitelavslutning

Vi vill avslutningsvis framhäva en del fakta för att läsaren bättre ska förstå begreppet goodwill.

- Goodwill räknas som en immateriell tillgång enligt ÅRL.
- Den goodwill som får aktiveras är endast den som uppstår vid ett företagsköp, förvärvat goodwill.
- Förvärvat goodwill uppstår då förvärvspriset är högre än det verkliga värdet på det uppköpta företagets nettotillgångar. Goodwill är således en restpost.

---

²³ Wennman, Inge, ”Goodwill – en restpost som inte minskar i värde”, *Balans*, nr. 11 (2001).

²⁴ Hult, Magnus, *Värdering av företag* (1993), s. 103.

²⁵ *a.a.*, s. 135.

²⁶ Artsberg, Kristina, *Redovisningsteori -policy och -praxis* (2003), s. 193.

- FASB:s definition av att tillgången *är* framtida fördelar skiljer sig ifrån IASB:s definition.

Från detta kapitel är det viktigt att ha med sig definitionen och kriterierna för goodwill för att förstå argumenten senare i uppsatsen. Det är också viktigt att veta att det endast är förvärvad goodwill som får aktiveras för att kunna följa fortsatta argument.

4. Internationell normgivning

Då IASB har valt att konvergera mot FASB:s regler om koncernredovisning, syftar detta kapitel till att ge läsaren en större inblick i internationell normgivning. Vi redogör för normgivarna och dess rekommendationer som behandlar förvärvad goodwill.

4.1 Financial Accounting Standards Board

Den mest inflytelserika organisationen inom redovisningsområdet i USA är FASB, som utformar redovisningspraxis genom att ge ut FAS. FAS är en detaljerad regelsamling, vilken är grunden för *US General Accepted Accounting Principles* (US GAAP) som representerar god amerikansk redovisningssed. Alla redovisningsrekommendationer som ges ut av FASB är tvingande²⁷.

FASB är en privat organisation som strävar efter professionalitet och oberoende såväl som öppenhet och förtroende. FASB har sammanträden varje vecka, vilka det annonseras om i förväg, och mötena är öppna för utomstående observatörer. De normgivande beslut som fattas publiceras i form av utkast till rekommendationer. Allmänheten kan sedan skicka in synpunkter på dessa under en remisstid på 60 dagar, och därpå äger en ny behandling rum i styrelsen.²⁸

4.1.1 FAS

Den 1 juli 2001 utkom FASB med nya regler rörande koncernredovisning, vilket ledde till att alla företagsförvärv endast kan göras enligt förvärvsmetoden.²⁹ Detta innebär att förvärvaren ska göra en förvärvsanalys av det förvärvade företaget och då värderas tillgångarna och skulderna som ligger till grund för förvärvet. De värderas till "fair value", vilket motsvarar det verkliga värdet i den svenska redovisningen³⁰.

---

²⁷ Philips, Dan & Ljungberg Roland, *Koncernredovisning i praktiken* (2001), s. 24.

²⁸ Nilsson, Stellan, *Redovisningens normer och normbildare* (2002), s. 80f.

²⁹ Financial Accounting Standards Board. *Statement of Financial Accounting Standards No. 141* (2001), s. 4-5.

³⁰ a. a., s. 10.

En annan förändring är att FASB anser att goodwill har ett bestående liv till skillnad mot tidigare, då de ansåg att nyttjandeperioden var begränsad. Detta innebär att företag inte längre ska skriva av goodwill utan istället testa den för ett eventuellt nedskrivningsbehov (se följande avsnitt).

4.1.1.1 Reporting unit

Goodwill som uppstår vid förvärvstillfället ska fördelas på s.k. ”reporting unit”³¹. En ”reporting unit” är ett segment och definieras som en del/komponent av företaget och som ska uppfylla följande tre kriterier.

1. Engagera sig i affärsaktiviteter som kan resultera i intäkter eller kostnader.
2. Resultatet ska regelbundet kontrolleras av företagets ledning.
3. Det måste finnas åtskiljbar finansiell information att tillgå.

Exempel på en ”reporting unit” kan vara hela företaget, en division, en avdelning eller en maskin.³²

När testet för nedskrivningsbehov görs ska all goodwill som uppstår vid förvärvet fördelas till de olika ”reporting unit”. Goodwill ska även allokeras till ”reporting unit” som inte berörts av själva förvärvet, men som på grund av det har fått ekonomiska fördelar. Metoden att fördela goodwill ska göras på ett rimligt och konsekvent tillvägagångssätt.³³

4.1.1.2 Nedskrivningstestet

Som nämnts ovan anses goodwill ha en bestående livslängd och ska därför inte skrivas av, utan enbart testas för ett nedskrivningsbehov i två steg. Det första steget innebär att testa om det föreligger ett nedskrivningsbehov eller ej. Det görs genom att jämföra ”fair value” (se avsnitt 4.1.1.3) av goodwill med dess bokförda värde på ”reporting unit”. Är ”fair value” större än bokfört värde ska ingen nedskrivning göras, men om det omvända förhållandet föreligger ska man gå vidare till steg två.³⁴

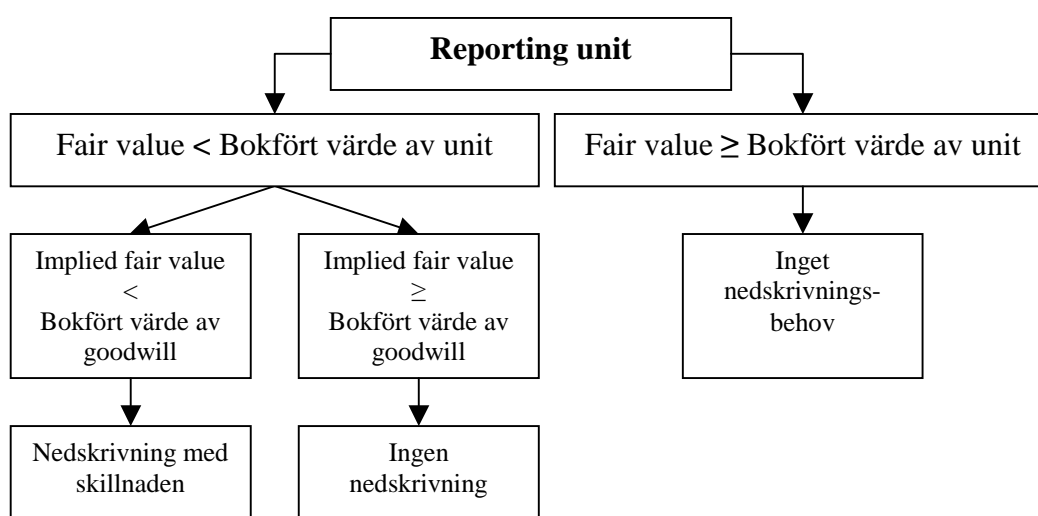
³¹Financial Accounting Standards Board. *Statement of Financial Accounting Standards No. 141* (2001), s. 7.

³²Financial Accounting Standards Board, *Statement of Financial Accounting Standards No. 131* (1997), s. 3-4.

³³Financial Accounting Standards Board, *Statement of Financial Accounting Standards No. 142* (1997), s. 12.

³⁴*a. a.*, s. 7-8.

I steg två jämförs ”implied fair value” på goodwill som tillhör ”reporting unit” med dess bokförda värde. Är ”implied fair value” på goodwill lägre än det bokförda värdet på ”reporting unit” ska en nedskrivning göras på goodwill med skillnaden. Det identifierade nedskrivningsbehovet får inte vara större än det bokförda värdet på ”reporting unit”. Företag bestämmer ”implied fair value” på goodwill på samma sätt som de fastställer goodwill vid ett förvärv. Detta innebär att de ska allokera enhetens ”fair value” till dess tillgångar och skulder. Allokeringen till tillgångar och skulder ska vara till deras ”fair value”. Det överskott som eventuellt uppstår efter allokeringen är ”implied fair value” av goodwill.³⁵

Figur 2: Egen utvecklad figur som förklarar nedskrivningstestet enligt FAS 142.

Testet ska årligen göras för att kontrollera om det föreligger ett nedskrivningsbehov eller ej. Inträffar det händelser under året som skulle kunna ligga till grund för en nedskrivning ska ett nedskrivningstest göras i samband med den inträffade händelsen, exempelvis en stor förändring i affärsklimatet, kraftigt ökad konkurrens eller förlust av nyckelpersoner.³⁶

4.1.1.3 Fair value

En tillgångs eller skulds ”fair value” är det värde som tillgången eller skulden värderas till på en öppen marknad. Marknadspriset på en aktiv öppen marknad för tillgångarna och skulderna är det bästa exemplet på ”fair value” och det ska

³⁵ Financial Accounting Standards Board, *Statement of Financial Accounting Standards No. 142* (1997), s. 7-8.

³⁶ *a. a.*, s. 10.

användas som bas för att värdera dessa. Saknas ett marknadspris ska "fair value" baseras på ett uppskattat värde som grundar sig på den bästa tillgängliga informationen och på den bästa tekniken som finns för att göra denna uppskattning, exempelvis beräkning av framtida kassaflöden. Den uppskattning och teknik som används för att ta fram "fair value" ska vara likvärdig med de antaganden som en extern part skulle ha använt sig av för att ta fram detta värde. Skulle detta arbetssätt vara för kostnads- eller tidskrävande för företaget, kan företaget använda sig av egna antaganden om de är gjorda på ett rimligt och konsekvent tillvägagångssätt.³⁷

4.2 International Accounting Standards Board

IASB är precis som FASB en privat organisation, vars målsättning är att tillsammans med nationella normbildare världen över skapa och förbättra redovisningsnormer som accepteras globalt. Organisationen omstrukturerades 2001, då bytte de också namn från *International Accounting Standards Committee* (IASC) till IASB. IASB ger ut sina redovisningsnormer IAS/IFRS som förväntas bli internationellt godkända.³⁸

Sammanträdena som IASB håller är öppna för allmänheten. Förslag till standarder kan kommenteras efter publicering i ED, sedan behandlas standarden igen och då kan den bli en slutlig IAS/IFRS.

Trots att båda organisationerna IASB (under sitt tidigare namn IASC) och FASB startades ungefär samtidigt så accepterades FASB:s normer omedelbart i USA genom börnsmyndigheten *Securities and Exchange Commission* (SEC), medan IASB har haft en betydligt längre väg att gå till acceptans. Detta kan ha berott på att IASB har fått kämpa mer för att få resurser till sitt arbete. Från början hade de också flera valalternativ i sina normer men de har nu reducerats kraftigt. Den viktiga organisationen ur ett aktiemarknadsperspektiv *International Organisation of Securities Commissions* (IOSCO)³⁹ accepterade (inte riktigt alla medlemsländerna) år 2000 IASB:s standarder. Numera förlitar EU sig på IASB vilket har gett dem ännu större auktoritet.⁴⁰

---

³⁷ Financial Accounting Standards Board, *Statement of Financial Accounting Standards No. 142* (1997), s. 8f.

³⁸ Nilsson, Stellan, *Redovisningens normer och normbildare* (2002), s. 88.

³⁹ IOSCO är en internationell samarbetsorganisation för världens börsövervakare.

⁴⁰ Artsberg, Kristina, *Redovisningsteori -policy och -praxis* (2003), s. 136f.

4.2.1 IAS

Idag använder de flesta europeiska länder sig av regler och rekommendationer som överensstämmer med IAS-regler. Den idag gällande regeln som behandlar förvärvad goodwill är IAS 22 samt IAS 36 som behandlar nedskrivningar.

4.2.1.1 Företagsförvärv

Ett företagsförvärv enligt IAS 22 föreligger om det kan urskiljas en förvärvande part vid förvärvet. Ett företag är moderföretag till ett annat företag om det:

- innehar mer än 50 % av rösterna för samtliga andelar i det andra företaget
- äger andelar i det andra företaget och på grund av avtalet med andra delägare i det förfogar över mer än hälften av rösterna för samtliga andelar
- äger andelar i det andra företaget och har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i dess styrelse eller motsvarande ledningsorgan
- äger andelar i det andra företaget och har rätt att ensamt utöva ett bestämmande inflyttande över det på grund av avtal med det eller på grund av föreskrift i dess bolagsordning, bolagsavtal eller därmed jämförbara stadgar

Uppfylls en av punkterna ovan föreligger ett företagsförvärv och det ska ske enligt förvärvsmetoden.⁴¹

Förvärvsmetoden innebär att det köpande företaget ska göra en analys av det köpta företags tillgångar och skulder för att identifiera dem till dess "fair value" (verkliga värde)⁴². Nettotillgångarna ställs sedan mot förvärvspriset och eventuell restpost som uppstår är goodwill, vilket ska erkännas för att vara en tillgång. När nu den förvärvade goodwill är identifierad ska man avgöra hur den ska redovisas. Goodwill kan antingen ge förvärvaren framtida ekonomiska fördelar eller inte.⁴³ Goodwill som inte förväntas ge förvärvaren några framtida ekonomiska fördelar ska testas för nedskrivningsbehov, enligt IAS 36 (se avsnitt 4.2.1.3)⁴⁴.

---

⁴¹ International Accounting Standards Board, *International Financial Reporting Standards* (2003), IAS 22, s. 9ff.

⁴² *a. a.*, s. 14.

⁴³ *a. a.*, s. 21, 24.

⁴⁴ *a. a.*, s. 24.

4.2.1.2 Avskrivning enligt IAS 22

Den goodwill som förväntas ge framtida ekonomiska fördelar ska enligt IAS 22 skrivas av enligt ett systematiskt sätt över nyttjandeperioden. Den avskrivningstid som används ska återspegla det sätt som företaget förväntas förbruka de framtida ekonomiska fördelarna. Enligt nuvarande regler förespråkar IASB en linjär avskrivning. Förvärvad goodwill förväntas inte kunna ha en nyttjandeperiod över 20 år.⁴⁵ Vidare ska företag varje år kontrollera avskrivningsmetoden och nyttjandeperioden för att avgöra om det skett några förändringar på avskrivningstiden eller tillgångens värde. Inträffar det händelser eller förändringar på marknaden som kan antas leda till en värdeförändring av goodwill, ska åtgärder vidtas för att göra den nedskrivning som krävs⁴⁶.

4.2.1.3 Nedskrivning enligt IAS 36

Undantagsvis kan det finnas tillfällen då nyttjandeperioden för goodwill överstiger 20 år. Det kan uppstå då goodwill kan relateras till tillgångar som har en nyttjandeperiod som överstiger 20 år. Vid dessa tillfällen ska goodwill skrivas av över denna tidsperiod. I not till balansräkningen ska företag upplysa om de faktorer och anledningar till att nyttjandeperioden för goodwill överstiger 20 år. Företag ska dessutom minst årligen testa goodwill för ett eventuellt nedskrivningsbehov enligt IAS 36.⁴⁷

Finns det indikationer på att den förvärvade goodwill har ett nedskrivningsbehov, ska den testas för att avgöra om en eventuell nedskrivning ska ske. Då goodwill inte självständigt genererar något kassaflöde kan företag inte avgöra återvinningsvärdet. Detta leder till att de är tvungna att undersöka den kassagenererande enheten som goodwill tillhör för att avgöra om ett nedskrivningsbehov föreligger. Återvinningsvärdet är det högsta av nettoförsäljningsvärdet⁴⁸ och summa nuvärde av framtida kassaflöden. En kassagenererande enhet är den minsta gruppen av tillgångar inklusive goodwill som genererar ett positivt kassaflöde samt är skild från andra kassagenererande

---

⁴⁵ International Accounting Standards Board, *International Financial Reporting Standards* (2003), IAS 22, s. 21f.

⁴⁶ *a. a.*, s. 24.

⁴⁷ *a. a.*, s. 23.

⁴⁸ Nettoförsäljningsvärdet är försäljningsvärdet efter avdrag för beräknade försäljningskostnader och andra tillkommande kostnader.

enheter⁴⁹. För att avgöra om ett nedskrivningsbehov finns jämförs återvinningsvärdet med det bokförda värdet på den kassagenererande enheten.⁵⁰

Det finns två tillvägagångssätt för att testa om en kassagenererande enhet har ett nedskrivningsbehov. Vilket sätt som tillämpas beror på om det är möjligt att allokera goodwill till den kassagenererande enheten eller inte. Det ena tillvägagångssättet kallas "bottom-up" test och ska utföras om goodwill enligt ett rimligt och konsekvent tillvägagångssätt kan allokeras till den minsta kassagenererande enheten. Det andra tillvägagångssättet kallas "top-down" test och utförs om företaget inte kan allokera goodwill enligt ett rimligt och konsekvent sätt till minsta kassagenererande enheten. Testen innebär att de identifierar den minsta möjliga kassagenererande enheten som goodwill kan allokeras till på ett rimligt och konsekvent tillvägagångssätt. Skillnaden mellan testen är att i det senare testet är det inte den minsta kassagenererande enheten utan en större enhet, d.v.s. minsta möjliga.⁵¹

Efter allokeringen jämförs enhetens bokförda värde inklusive goodwill med återvinningsvärdet för att ta reda på ett eventuellt nedskrivningsbehov.⁵² Om återvinningsvärdet är mindre än det bokförda värdet enligt testet finns det ett nedskrivningsbehov och företaget bör göra en nedskrivning med skillnaden. Nedskrivningen görs för att minska det bokförda värdet på tillgångarna i den kassagenererande enheten, först minskas värdet på den goodwill som är allokerad till enheten och sedan minskas de andra tillgångarna. Nedskrivningen av en tillgång bör inte göras med mer än att det bokförda värdet blir det högsta av nettoförsäljningspriset, summa nuvärde av framtida kassaflöden eller noll.⁵³

Företag får i specifika fall återföra nedskrivningar om de föranleds av särskilda externa omständigheter som inte kan förväntas upprepas samt senare händelser som upphäver verkningen för tidigare beslut⁵⁴

---

⁴⁹ International Accounting Standards Board, *International Financial Reporting Standards* (2003),

IAS 36, s. 26f.

⁵⁰ *a. a.*, s. 31.

⁵¹ *a. a.*, s. 31f.

⁵² *Ibid.*

⁵³ *a. a.*, s. 34.

⁵⁴ *a. a.*, s. 41.

4.3 Kapitelavslutning

Det viktigaste i kapitel fyra och som bör framhåvas är:

- organisationerna FASB och IASB som är de normgivande organ vilka utarbetar nya standarder och reviderar redan befintliga standarder.
- det amerikanska regelverket FAS. En del av bestämmelserna i FAS reviderades 2001, vilket bl.a. innebar att FASB övergick från avskrivningar till nedskrivningstest på förvärvad goodwill. FAS är intressant att undersöka eftersom det är de regler som IAS närmar sig bl.a. för att IASB vill att USA ska erkänna IAS som redovisningsstandard.
- att dagens befintliga regler som behandlar företagsförvärv och förvärvad goodwill är IAS 22. I den anser IASB att förvärvad goodwill inte ska ha en bestående nyttjandeperiod utan ska skrivas av över en bestämd tid som inte överstiger 20 år. Det finns dock undantag, om den goodwill som uppstår i förvärvet kan relateras till tillgångar som har en avskrivningstid som överstiger detta. Företag är då tvungna att årligen testa goodwill för ett nedskrivningsbehov, enligt IAS 36.

Det vi lyfter fram i avsnittet FAS använder vi oss av i kapitel nio när vi analyserar skillnaderna av nedskrivningstesten mot ED 3. Avsnittet där vi presenterar hur IAS idag behandlar förvärvad goodwill kommer också att användas under analysen när vi belyser skillnaderna mellan nedskrivningstest och avskrivningar, för att klargöra effekterna.

5. Nationell normgivning

I kapitlet presenteras den svenska normgivaren Redovisningsrådet och de regelverk som är relevanta för uppsatsens problemområde. Detta för att en jämförelse mellan dagens regler i Sverige och de kommande reglerna angående förvärvad goodwill ska vara möjlig.

5.1 Årsredovisningslagen

När Sverige gick med i det *europiska ekonomiska samarbetsområdet* (EES) 1992 var vi tvungna att anpassa oss till bl.a. EG-direktiven rörande redovisning. När Sverige sedan 1995 blev medlem i EU var vi skyldiga att införliva EG-direktiven i den nationella lagstiftningen som är bakgrunden till ÅRL.⁵⁵

I ÅRL hänvisas att avskrivningstiden på förvärvad goodwill endast får vara 5 år om inte en längre avskrivningstid med rimlig grad av säkerhet kan fastställas. Vad gäller nedskrivning står det att goodwill endast får skrivas ned till ett lägre värde än anskaffningsvärdet om värdenedgången är bestående.

Nedskrivningstestet av goodwill i ED 3 strider mot nuvarande ÅRL. Det har utkommit ändringar för ÅRL som började gälla 2004-01-01⁵⁶. Med beaktande av ändringarna strider ED 3 fortfarande mot ÅRL. ÅRL 4 kap 2 § och 4 § innehåller tillämpningen av avskrivning för goodwill och dessa paragrafer är oförändrade.

5.2 Redovisningsrådet

Huvudman för Redovisningsrådet är ”Föreningen för utvecklande av god redovisningssed”. Föreningen bildades av staten, FAR och Sveriges Industriförbund. Redovisningsrådets syfte är att främja utvecklandet av god redovisningssed och de har speciellt inriktat sig mot de börsnoterade företagen.

---

⁵⁵ Thomasson, Jan, *Extern redovisning och finansiell analys* (2000), s. 9.

⁵⁶ SFS 2003:1143.

Enligt ett avtal med Stockholms fondbörs kan inte börsbolag frångå RR utan att ha speciella skäl⁵⁷.

Redovisningsrådet har gett ut ca 30 rekommendationer, vilka syftar till att:

- skapa enhetliga redovisningsprinciper som tillämpas för transaktioner av likartat slag.
- upplysningar lämnas som är av betydande karaktär för dem som fattar beslut grundat på företagens finansiella rapporter.
- upprätthålla en hög kvalitet på företagens finansiella rapporter som även ska tillgodose den internationella kapitalmarknadens krav.

Eftersom många av börsföretagen har utländska intressenter och många har också en stor del av sin försäljning utomlands så måste svenska företags redovisningar utformas och vara tillgängliga för dessa. Därför tar Redovisningsrådet sin utgångspunkt i IAS så långt det är möjligt och avvikelser får endast förekomma då det strider mot svensk lag.⁵⁸ När Sverige konverterar till IAS/IFRS, kommer Redovisningsrådets funktion att övergå från att formulera nya regler till att övervaka så att företag följer gällande regler inom redovisningen⁵⁹.

5.2.1 RR 1.00

Sedan 1998 följer Redovisningsrådet IAS-regler och RR 1.00 bygger till största del på IAS 22 som behandlar företagsförvärv. Det som begränsat en fullständig tillämpning av IAS/IFRS reglerna är den svenska lagstiftningen ÅRL och de EG-direktiv som den grundar sig på. Detta betyder att de regler om förvärvat goodwill som behandlas i avsnittet IAS motsvarar RR 1.00 regler och tas därför inte upp en gång till.⁶⁰

---

⁵⁷ Artsberg, Kristina, *Redovisningsteori -policy och -praxis* (2003), s. 132.

⁵⁸ Johansson, Sven-Erik, *Den fullständiga balansräkningen- Verktyg för information och styrning* (2003), s. 173.

⁵⁹ Artsberg, Kristina, *Redovisningsteori -policy och -praxis* (2003), s. 142.

⁶⁰ Edenhammar, Hans, *Nya redovisningsprinciper – på väg mot IAS 2005* (2002), s. 6.

5.3 Kapitelavslutning

Det som bör framhåvas för läsaren i detta kapitel är att:

- RR har sin utgångspunkt i IAS/IFRS. Avvikelse förekommer endast då det strider mot svensk lag. Anledningen till att RR har anpassats är att många börsföretag har utländska intressenter och många har också en stor del av sin försäljning utomlands därför måste svenska företags redovisning utformas och vara tillgänglig även för intressenter i Europa. Nu vill de gå ett steg längre och anpassa IAS till FAS, vilket vi redan har och ska beröra ytterligare.
- Redovisningsrådets funktion kommer att övergå från att formulera nya regler till att övervaka så att företag följer gällande regler inom redovisningen.
- ED 3 fortfarande strider mot ÅRL trots ändringarna.

Sveriges regler och rekommendationer är viktiga att belysa för att förstå skillnader mellan dagens regler och ED 3. De fakta som framkommer i detta kapitel är även av vikt för att läsaren bättre ska förstå det empiriska materialet, analysen och slutsatsen.

6. Harmonisering

Kapitlets syfte är att ge en kort presentation och inblick om harmonisering. Kapitlet inleds med en diskussion om amerikanska kapitalmarknadens inflytande på internationella regler. Därefter kommer ett resonemang om harmonisering och standardisering. Slutligen diskuteras för- och nackdelar med en harmonisering.

6.1 Harmonisering inom Europa

EU har tidigare velat skapa en harmonisering av redovisningsregler genom vissa minimumkrav samt genom att kräva förklarande tilläggsuppgifter. Detta för att skapa jämförbarhet inom redovisningen, vilket var svårt, då de inom unionen präglas av olika kulturer med olika syn på redovisningens syfte. Denna harmonisering misslyckades till viss del, då valalternativen av redovisningssätt var många och utnyttjades av medlemsländerna. För att förbättra jämförbarheten sökte EU nya sätt med harmoniseringsarbetet. FASB var inte intresserad av ett samarbete på jämlika villkor utan istället är det IASB:s regelverk som ska ligga till grund för en harmonisering av Europas redovisningsregler.⁶¹ 2005 är ett viktigt år för harmoniseringsarbetet inom EU, då alla länder inom unionen måste konvertera till IASB:s regler.

IASB har dock i många fall valt att konvergera mot FASB, bl.a. förslaget om att övergå från avskrivningar till att göra nedskrivningstest för goodwill. Då den amerikanska kapitalmarknaden är stor har amerikansk praxis spelat en viktig roll inom den globala utvecklingen av redovisningsregler. Den största orsaken är att den amerikanska kapitalmarknaden endast godkänner amerikanska regler vilket har gjort att deras praxis har spridit sig till många andra länder.⁶² Detta har lett till att man ser tendenser att harmonisering av internationella redovisningsregler har gått mot amerikanska regler.

---

⁶¹ Artsberg, Kristina, *Redovisningsteori -policy och -praxis* (2003), s. 139f.

⁶² Artsberg, Kristina, "Globalisering och internationell redovisningsharmonisering Striden om makten över redovisningen", *Balans*, nr. 4 (2002).

6.2 Definition av harmonisering

Harmonisering och standardisering används ganska fritt i redovisningsteori och i litteratur. En förståelse av definitionerna är därför viktig. Harmonisering är en process ifrån total olikhet av praxis medan standardisering är ett steg mot likformighet.⁶³ Därmed kan standardisering ses som det yttersta ledet i processen av harmonisering. Harmonisering kan uppnås innan total likformighet av reglerna har utvecklats och mycket tyder på att standardisering av internationella redovisningsregler inte är möjligt att uppnå. Redovisningen har vuxit fram ur den kulturella miljö som finns i landet eller i området där den tillämpas. Genom en harmonisering minskas olikheterna och tar bort de största hindren för jämförbarhet, samtidigt som länder kan ha kvar sina specifika redovisningsregler.⁶⁴

6.3 Fördelar med harmonisering

En främsta orsak till att främja harmonisering av redovisning är jämförbarhet av finansiell information. Jämförbarhet kan uppnås genom konsekventa redovisningsprinciper som fås genom harmonisering. Behovet av internationell jämförbarhet är viktigt för aktieägare, banker samt andra intressenter som verkar över nationella gränser. Dock är det inte viktigt att ha samma regler i alla länder, utan det viktigaste är att de är jämförbara i den omfattning att internationella jämförelser kan göras⁶⁵.

Intressenter behöver finansiell information för att kunna fatta rätt beslut. Idag är det nästan omöjligt att göra jämförelser mellan företag i olika länder då det saknas tillräcklig information. Det finns även svårigheter att undersöka historiskt hur lönsamhetsutvecklingen har varit för olika företag, då deras redovisningsregler gör att de kan presentera olika lönsamheter. Detta resulterar i en ineffektiv kapitalmarknad.⁶⁶ Med harmonisering av redovisningsregler kan tillförlitligheten av utländska finansiella rapporter för investerare öka samt att hindret för fritt flöde av internationella investeringar försvinner.

Multinationella företag är också intresserade av harmonisering av redovisningsregler. Då företag är verksamma inom olika länder samt noterade på

---

⁶³ Gray, Sidney J, *International Group Accounting; Issues in European Harmonization* (1993), s. 381ff.

⁶⁴ Walton, Peter *et al*, *International Accounting* (1998), s. 9.

⁶⁵ Nobes, Christopher, *Accounting Harmonisation in Europe* (1995), s. 70ff.

⁶⁶ *Ibid.*

flera börser krävs det att de ger ut olika årsredovisningar beroende på olika länders och börsers krav. Även internt inom ett globalt företag kan likvärdiga redovisningsregler underlätta.⁶⁷

För en ekonomisk union, som exempelvis EU, leder avsaknad av enhetliga redovisningsregler till att förhindra fritt flöde av kapital, varor och tjänster. Likaså kan olika länders redovisning skapa obalans i konkurrensen om företag. Länder med lättare och mer fördelaktiga regler gör att företag hellre placerar sina huvudkontor där, vilket är till nackdel för andra länder inom den ekonomiska unionen.⁶⁸

6.4 Nackdelar med harmonisering

En svårighet med harmonisering är att sammanfoga redovisningsregler då varje lands regler är rotade i dess kultur och lagstiftning samt att länder har olika prioriteringar om vad som ska vara med i den finansiella rapporteringen. Det finns en risk att länders utveckling av redovisningsregler hämmas för harmoniseringen av redovisningsregler. En alltför långtgående standardisering till följd av harmoniseringen kan förhindra experimenterande och därmed utvecklingen av redovisningsregler⁶⁹.

En annan nackdel är att medan stora globala företag kan tjäna på harmoniseringen kan det vara till nackdel för små- och medelstora företag. Harmoniserade regler innebär att exempelvis dataprogram för redovisning måste bytas ut vid nya regler. Detta kan vara en kostsam process som drabbar små företag hårdare än stora.⁷⁰

6.5 Kapitelavslutning

Avslutningsvis framhålls de viktigaste punkterna i kapitlet.

- Harmoniseringsförsök av redovisningsregler inom EU har tidigare misslyckats. Därför är kravet att hela unionen år 2005 ska följa IASB:s standarder ett viktigt steg i harmoniseringsarbetet.

---

⁶⁷ Nobes, Christopher, *Accounting Harmonisation in Europe* (1995), s. 70ff.

⁶⁸ Walton, Peter *et al*, *International Accounting* (1998), s. 9.

⁶⁹ Artsberg, Kristina, *Redovisningsteori -policy och -praxis* (2003), s. 144.

⁷⁰ Walton, Peter *et al*, *International Accounting* (1998), s. 9.

- Harmoniseringen av redovisningsregler ökar jämförbarheten av finansiell information samtidigt som länder kan ha kvar sina specifika redovisningsregler.
- Intressenter till företag, multinationella företag samt ekonomiska unioner har stora fördelar med harmonisering av redovisningsregler.
- Nackdelen med harmonisering är att länders utveckling av redovisningsregler kan hämmas.

Kapitlet syftar i att ge en förståelse till vad som sker med harmoniseringen av redovisningsregler inom Europa och varför Sverige ska övergå till att ha IAS/IFRS som redovisningsstandarder. Harmoniseringen kommer även att analyseras i avdelningen rättvisande bild i analyskapitlet.

7. Förvärvad goodwill enligt ED 3

Syftet med kapitlet är att belysa skillnader mellan nuvarande IAS 22 regler och ED 3 angående företagsförvärv och då framförallt belysa nedskrivningstestet. Tidigare kapitel om IAS ligger till grund för resonemanget nedan. Kapitlet inleds med en kort presentation om förslaget, därefter utreds vad ED 3 kommer att innebära samt belysa relevanta förändringar som finns i den reviderade upplagan av IAS 36. Sist presenteras Redovisningsrådets synpunkter på de nya förslagen.

En av förändringarna i IAS 22 som vi tidigare nämnt är sättet att behandla goodwill. IASB:s nya utgångspunkt, vilket är en konvergens mot FASB, är att goodwill är beständig då den inte anses ha en begränsad nyttjandeperiod. Till följd av detta har IASB valt att göra årliga nedskrivningstest av goodwill mot att de tidigare skrev av goodwill under nyttjandeperioden. Utgångspunkten för nedskrivningen görs i den kassagenererande enheten till vilken goodwill är allokerad.

Revideringen av koncernredovisningen är idag enbart ett förslag, men kommer med stor sannolikhet att ersätta den befintliga regeln. För att den reviderade regeln ska kunna börja tillämpas måste fjärde och sjunde bolagsrättsliga EG-direktiven ändras, då ED 3 idag strider mot dessa. ED 3 strider även mot Sveriges regler i ÅRL.⁷¹

7.1 Förändringar med förslaget

I ED 3 görs en tydligare definition av vad förvärvad goodwill är. Den restpost som uppstår vid skillnader mellan förvärvspriset och nettotillgångarna, ska inte självständigt kunna identifieras eller separeras från en tillgång⁷². Definitionen innebär ett förtydligande mot tidigare regler i IAS 22.

Den största förändringen, som tidigare påpekats, är att företagen årligen testar värdet av goodwill genom att göra nedskrivningstest enligt IAS 36. Testet ska

---

⁷¹ Carlsson, Jörgen *et al*, *Koncernredovisning* (2003), s. 8.

⁷² International Accounting Standards Board, *Exposure Draft ED 3 Business Combination* (2002), s. 27.

även genomföras om det finns indikationer på förändringar av värdet som kan leda till ett nedskrivningsbehov.⁷³ Detta innebär att goodwill värderas varje år för att fånga värdet av den ekonomiska förbrukningen på goodwill, då IASB inte längre anser att den linjära avskrivningen speglar förändringen.

7.1.1 Kassagenererande enhet

Vid testet ska goodwill fr.o.m. förvärvstillfället vara allokerat till en eller flera kassagenererande enheter. Varje enhet som goodwill tillhör ska vara den minsta möjliga kassagenererade enheten som goodwill kan allokeras till enligt ett rimligt och konsekvent tillvägagångssätt. Tillvägagångssättet att hänföra goodwill till dessa enheter ska bara göras om den kassagenererande enheten representerar den minsta möjliga enheten som ledningen övervakar för att kunna utvärdera enhetens ”return on investment”. Kan inte goodwill allokeras innan årsbokslutet ska den vara allokerad senast i efterföljande rapporteringstillfälle.⁷⁴

Kan goodwill relateras till den kassagenererande enheten, men inte allokeras till den på ett rimligt och konsekvent tillvägagångssätt. Ska den kassagenererande enheten testas för nedskrivning genom att jämföra bokfört värde med återvinningsvärde för att utvärdera om det föreligger något nedskrivningsbehov.⁷⁵

7.1.2 Nedskrivningstestet

En kassagenererande enhet som har goodwill allokerad till sig ska årligen testas för nedskrivningar. Nedskrivningstestet görs genom att jämföra det bokförda värdet med återvinningsvärdet på den kassagenererande enheten som goodwill tillhör. Är återanskaffningsvärdet lägre än det bokförda värdet på enheten ska man avgöra om den goodwill, som tillhör enheten, ska skrivas ned. Detta görs genom att jämföra ”implied value” av goodwill med dess bokförda värde. ”Implied value” av goodwill mäts som återvinningsvärdet på den kassagenererade enheten med avdrag för nettovärdet av de identifierbara tillgångarna, skulderna och eventalförpliktelser så som om de hade förvärvats i ett företagsförvärv vid dagen för nedskrivningstestet. Är det bokförda värdet högre än ”implied value”

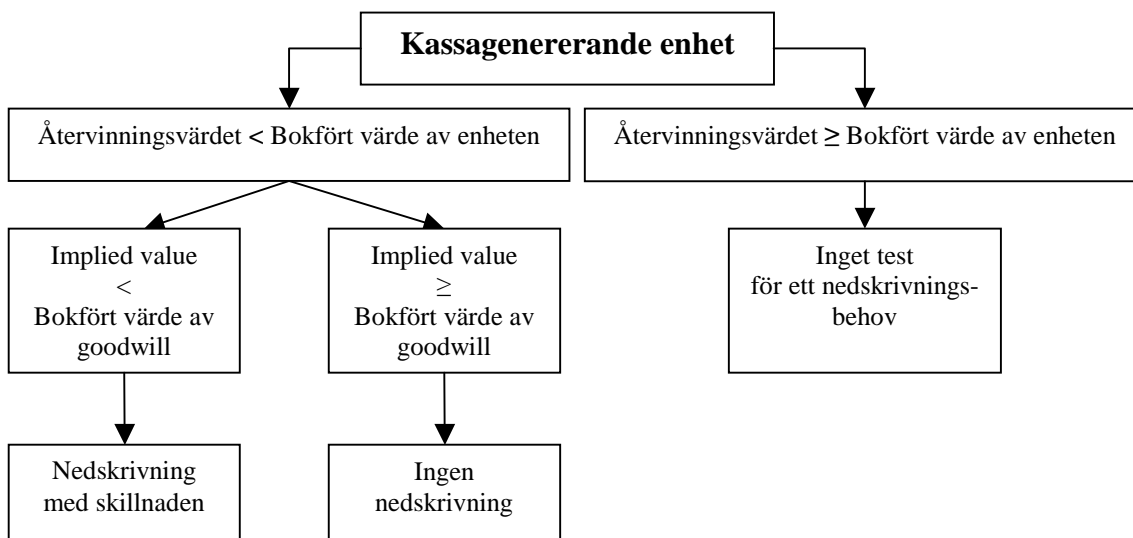
---

⁷³ International Accounting Standards Board, *Exposure Draft ED 3 Business Combination* (2002), s. 27.

⁷⁴ International Accounting Standards Board, *Exposure Draft of proposed amendments to IAS 36 Impairment of assets, IAS 38 Intangible assets* (2002), s. 51.

⁷⁵ a. a., s. 55.

ska företag erkänna ett nedskrivningsbehov för enhetens goodwill med skillnaden.⁷⁶

Figur 3: Egen utvecklad figur som förklarar hur nedskrivningstestet ska göras.

Återstår det ett överskott efter att de gjort nedskrivningen av goodwill ska nedskrivningsbehovet allokteras till andra tillgångar inom den kassagenererande enheten. Det bokförda värdet av en tillgång ska inte skrivas ner till ett värde som understiger det högsta av nettoförsäljningspriset, nuvärdet av framtida kassaflöden eller noll.⁷⁷

7.1.3 Återföring av nedskriven goodwill

Återföring av tidigare nedskrivningar i den reviderade IAS 36 är förbjudet.⁷⁸ Tidigare fick företag i specifika fall återföra nedskrivningar om de föranleddes av särskilda externa omständigheter som inte kunde förväntas upprepas samt senare händelser som upphävde verknigen av tidigare beslut⁷⁹. Anledningen till varför IASB har gjort ändringen beror på förbudet i IAS 38, *Intangible Assets*, att ta upp internt upparbetad goodwill i balansräkningen. Vid återföringen av nedskriven goodwill vet företag inte om värdeökningen kan hänföras till förvärvad goodwill eller om där ingår internt upparbetad goodwill. IASB vill därför förbjuda

⁷⁶ International Accounting Standards Board, *Exposure Draft of proposed amendments to IAS 36 Impairment of assets, IAS 38 Intangible assets* (2002), s.56.

⁷⁷ a. a., s. 61f.

⁷⁸ a. a., s. 69.

⁷⁹ International Accounting Standards Board, *International Financial Reporting Standards* (2003), IAS 36, s. 41.

återföringen för att förhindra att internt upparbetad goodwill ska komma med i balansräkningen.⁸⁰

7.2 Redovisningsrådets åsikter

IASB har gett ut ED 3 samt förslag på ändringar av IAS 36, förenat med frågor kring dess innehåll. Nedan följer Redovisningsrådets svar på frågorna som behandlar goodwill.⁸¹

Redovisningsrådet fastslår att goodwill ska tas upp som en tillgång, men de tycker inte att goodwill ska redovisas som förvärvskostnaden minus de ackumulerade nedskrivningarna vilket föreslås i ED 3. De rekommenderar istället att behålla principerna i nuvarande IAS 22, men att göra vissa förändringar. Redovisningsrådet motsätter sig det föreslagna nedskrivningstestet och hävdar att testet inte gör någon skillnad mellan förvärvad goodwill och internt upparbetad goodwill. Testet mäter inte det som ska mätas, nämligen förvärvad goodwill, utan istället den kassagenererade enhetens totala goodwill. En annan nackdel är att det inte är klart huruvida testet fungerar i praktiken. Tillförlitligheten till de uppskattningar som de förväntade kassaflödena som testet baseras på kan variera avsevärt mellan olika industrier och enheter. Redovisningsrådet menar att ”testet är komplicerat, dyrt och tidskrävande”. En annan nackdel är att nedskrivningstestet som företagen måste ge information om, kan vara känslig information för företaget. Utifrån detta anser Redovisningsrådet att testet inte kan användas som det enda mätinstrument för goodwill. Detta skulle i så fall få svåra konsekvenser på kvaliteten av den finansiella informationen som ges ut angående goodwill. Istället rekommenderar Redovisningsrådet avskrivningar kombinerat med nedskrivningstest.

Redovisningsrådet håller med IASB i frågan om goodwill ska allokeras till en eller flera kassagenererade enheter, samt att goodwill ska testas i den minsta enheten som goodwill kan allokeras till.

Angående återföring av nedskrivning av goodwill anser Redovisningsrådet att IASB:s regler om att förbjuda det är korrekt. De menar att det måste finnas strikta regler för att förhindra att internt upparbetad goodwill tas med i värderingen av goodwill i den kassagenererade enheten. Redovisningsrådet tillägger dock att om

---

⁸⁰ International Accounting Standards Board, *Exposure Draft of proposed amendments to IAS 36 Impairment of assets, IAS 38 Intangible assets* (2002), s. 149.

⁸¹ Redovisningsrådet, *02 ED 3 Comment Letter from The Swedish Financial Accounting Standards Council* (2003), s. 8f.

IASB väljer att följa deras förslag, avskrivning kombinerat med nedskrivning, ska återföring av nedskrivning inte vara förbjudet. De gamla reglerna är då fullt tillräckliga för att förhindra att internt upparbetad goodwill tas med vid beräkningarna.

7.3 Kapitelavslutning

Det som bör belysas i kapitel sju är:

- att enligt IASB:s förslag ED 3 ska företag inte skriva av förvärvad goodwill utan istället årligen göra ett test för att testa om ett nedskrivningsbehov föreligger.
- att Redovisningsrådet motsätter sig en del av förslagen som IASB förespråkar i ED 3. Det viktigaste att lyfta fram är att de motsätter sig förslaget som berör nedskrivningstestet då de anser att testet inte mäter förvärvad goodwill utan istället mäts hela den kassagenererande enhetens goodwill.

Vi kommer att använda det som tas upp om förslaget till de nya reglerna om förvärvad goodwill i kapitel nio. Där analyserar vi dels förslaget mot de befintliga reglerna som presenteras i kapitel fyra. Vi kommer även att analysera det mot FASB:s regler om nedskrivningstestet för att lyfta fram skillnaderna förslagen emellan samt analysera dessa skillnader. Vi kommer även att ta hänsyn till Redovisningsrådets åsikter om förslaget i analysen.

8. Empirisk studie

I detta kapitel redogör vi för de intervjuer vi gjort med två revisorer och en ekonomie doktor. Kapitlet är av vikt då deras kunskaper och åsikter framkommer, vilket ger en djupare förståelse inom området. Avsikten är att redovisa respondenternas gemensamma och skilda åsikter.

8.1 Presentation av respondenterna

Intervjun med Olle Nilsson, som är auktoriserad revisor på revisionsfirman Öhrlings PricewaterhouseCoopers i Malmö, gjordes genom besök på deras kontor. Olle Nilsson arbetar till stor del med koncernredovisning. Han är kursledare i ämnet och målgruppen för kursen är redovisnings- och ekonomichefer samt controllers.

Intervjun med Sten Humble som är auktoriserad revisor på revisionsfirman KPMG i Malmö gjordes också genom besök på deras kontor. Idag arbetar Sten Humble med vad KPMG benämner större företag.

Intervjun med Sven-Arne Nilsson genomfördes via e-mail. Han är ekonomie doktor och universitetslektor på Ekonomihögskolan vid Lunds Universitet. Han forskar inom området extern redovisning samt arbetar med redovisningsfrågor på Deloitte.

8.2 Respondenternas svar

I kapitlet framkommer inte frågorna i den följd och form som de ställdes till respondenterna. Läsaren kan gå till bilagan om denne har ett intresse av en speciell fråga i sin ursprungliga form såsom den ställdes på intervjuerna.

8.2.1 IAS ikraftträdande

Olle Nilsson informerar om att den reviderade IAS 22 ännu inte är antagen och följaktligen har RR inte anpassats. Redovisningsrådet har lämnat in en särskild skrivelse till ED 3 gällande IAS 22, vari dessa motsätter sig att goodwill inte ska bli föremål för årligt nedskrivningstest. Nuvarande plan för publikation av "revised standard IAS 22" förväntas ske första kvartalet 2004, med ikraftträdande fr.o.m. 2006-01-01. Sven-Arne Nilsson menar att IASB måste anta sin ED 3 som en IAS/IFRS och sedan måste EG anta denna standard. Han anser dock det mycket troligt att den ska börja gälla år 2005 då det är väsentligt med konvergens mot US GAAP. Sten Humble påpekar att han inte vet om IAS även kommer att gälla de enskilda företagen eller bara på koncernnivå, men han anser det troligt att även de enskilda företagen kommer att beröras. Han tillägger att ÅRL ändrades i början av november för att börsbolagen ska kunna anpassa sig till IAS.

Om förslaget träder ikraft år 2005 ska företag redovisa enligt de svenska reglerna år 2004 uppger både Sven-Arne Nilsson och Olle Nilsson. Då årsredovisningen för 2005 upprättas ska även jämförelsetal för år 2004 justeras i denna årsredovisning, såsom om 2005 års regelverk även gällt år 2004. Mycket återstår i företagens anpassning menar Sven-Arne Nilsson, men bedömer det ändå troligt att företagen klarar det och att artiklar som är skrivna om att företag inte kommit så långt i sin anpassning tenderar att visa en sämre bild än vad verkligheten är. Olle Nilsson informerar om FAR:s pressmeddelande från den 21 oktober 2003 där de föreslår att Stockholmsbörsen verkar för att företag ska informera om hur implementeringen av IAS går och vad effekterna blir av den. FAR:s ordförande Anders Malmeby uttalar i pressmeddelandet, att om ingenting görs så får marknaden information från revisorerna först i revisionsberättelserna på våren 2006.

8.2.2 Harmonisering

Enligt Olle Nilsson finns det en stor kapitalmarknad i USA och eftersom US GAAP inte erkänner IAS måste svenska börsnoterade företag som även är noterade i USA arbeta med två årsredovisningar, nuvarande IAS för Sverige och US GAAP för USA. För att inte behöva avge två årsredovisningar vill företag konvergera mot FASB. Han anser att det finns fördelar med att göra ett årligt nedskrivningstest. Det negativa är att värderingen innebär ett antal subjektiva bedömningar avseende diskonterade framtida förväntade kassaflöden. Avskrivningar är bra på så sätt att det är ett objektiva rekvisit, förutom bedömningen av livslängd. Sten Humble har förhoppning om att harmoniseringen

även kommer att vara positiv och inte endast negativ. Fördelen anser han vara att inga dolda tillgångar kommer att finnas i företaget eftersom de marknadsvärderar och att nedskrivningstesten ger redovisningsmässig fördel. Nackdelen är att om företagen inte är skickliga på att förutse framtiden kan de missa att göra en nedskrivning och gör den först då det går sämre för företaget. Detta leder till att företaget både får sämre resultat samtidigt som en nedskrivning av goodwill måste göras. Sten Humble anser därför att goodwill ska minska i värde under den tid företagen använder den, det vill säga då den förbrukas. Han ser också ett problem med när goodwill ska tilldelas den minsta kassagenererande enhet som den kan räknas till, eftersom koncernen kanske har omstrukturerats och tillgångar har flyttats inom koncernen. Sven-Arne Nilsson anser att eftersom USA var först att ändra koncernredovisningen finns det knappast något annat alternativ än konvergens mot den.

De främsta förespråkarna av internationaliseringen är enligt Olle Nilsson hela kapitalmarknaden. Hans ståndpunkt är att det är bra med en internationell redovisning eftersom företag då kan notera sig på olika börser utan att det medför fler årsredovisningar. Han menar också att en internationell redovisning ökar jämförbarheten mellan företag som är verksamma i olika länder. Sven-Arne Nilsson anser att börser, normgivningsorgan, övervakare och stora noterade företag är förespråkare för internationaliseringen, medan han ifrågasätter analytikernas ståndpunkt. Sten Humble ville inte uttala sig om vem de främsta förespråkarna är eftersom han inte har följt debatten.

8.2.3 Nedskrivningstestet

Sten Humble och Olle Nilsson anser att goodwill har en viss nyttjandeperiod och att det inte finns verksamheter med ständigt värde. Sven-Arne Nilsson anser däremot att det är svårt att avgöra om goodwill i ett förvärv har en viss nyttjandeperiod, dels för att det finns många olika förvärvssituationer då goodwill uppstår, dels för att studierna är för få.

Nedskrivningstestet ska gå till på så sätt att beräkning och underlag för verkliga värden framtas av styrelsen, och revisorn reviderar enligt Olle Nilsson. Verkligt värde kan bestämmas med utgångspunkt från bland annat diskonterat framtida förväntat kassaflöde, företagets börsvärde, marknadspris om ett företag fått anbud från lämplig köpare eller om liknande företag sålts. Enligt Sten Humble finns det olika uppbyggda modeller för hur företag ska göra ett nedskrivningstest. KPMG har en modell där de använder diskonterade kassaflöden. Vid beräkningen utgår de från resultatet och därefter görs avdrag för avskrivningar och justeringar för

den kassagenererande enheten som goodwill tillhör. De tittar framåt på en femårsperiod och använder diskonteringsräntan, vilken är bankräntan med tillägg för riskpremie. En kassagenererande enhet kan vara mer värd för någon annan än för det företag som innehar den och då ska de ta hänsyn till detta värde. Vid värderingen används det värde som är störst av framtida diskonterade kassaflöden eller nettoförsäljningsvärdet. Skulle det bokförda värdet vara mindre än det verkliga värdet görs inget, men om motsatsen föreligger ska goodwill skrivas ned. Nedskrivningen görs till ett belopp som motsvarar skillnaden, så att bokfört värde och värdet på diskonterade framtida kassaflöden är lika. När företag gör ett nedskrivningstest uppger Sven-Arne Nilsson att först beräknas återvinningsvärdet av den kassagenererande enheten till vilken den goodwill som ska värderas tillhör. Sedan dras nettot av verkliga värdet ifrån de identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser som företaget skulle redovisa om det förvärvade enheten ifråga vid tidpunkten för värdeprovningen. Skillnaden är det antagna (implied) värdet på goodwill, och om detta värde understiger det redovisade värdet på goodwill ska en nedskrivning ske med den senare skillnaden.

8.2.4 Jämförbarhet

Alla respondenterna är eniga om att all redovisning innehåller subjektiva värderingar. Sven-Arne Nilsson hävdar också att underlaget för nedskrivningstestet måste komma från företaget. Det är inte alls säkert att någon utomstående skulle göra det mer jämförbart, och det vore för honom helt orealistiskt att använda någon utomstående för värderingen. Vidare är det så att det som görs revideras, och om det är börsföretag granskas det numera av Panelen⁸² eller liknande. Olle Nilsson tror att siffrorna blir jämförbara trots de subjektiva värderingarna och att i vissa fall måste företagen även lämna tilläggsupplysningar angående sina antaganden. I US årsredovisningar framgår allt som oftast i ”directors report” att det föreligger subjektiva bedömningar och uppskattningar. Sten Humble menar att företag får hitta objektiva grunder till sina subjektiva värderingar, anskaffningsvärdet är en sådan objektiv grund. Han anser att det är bra om revisorer jobbar med många företag i samma bransch för att kunna uppmärksamma att de gör likartade antaganden.

Även om det kommer att finnas skillnader på hur nedskrivningstestet görs i USA och inom EU tror ändå Olle Nilsson att jämförbarhetskriteriet uppnås. Sven-Arne

---

⁸² Panelen för övervakning av finansiell rapportering är vid sidan av Redovisningsrådet och Akutgruppen en självständig enhet.

Nilsson menar att man är en bra bit på väg fastän om inte jämförbarhetskriteriet uppnås fullt ut.

8.2.5 Nedskrivningstestets konsekvenser

Sten Humble menar att det är svårt att säga om nedskrivningstest leder till en förbättring av redovisningen. Han anser att det kan ge en mer rättvisande bild jämfört med hur företag idag värderar immateriella tillgångar. Samtidigt gäller det att kunna se in i ”kristallkulan” om framtiden, vilket är svårare. Med nedskrivningstest finns det en risk för en övervärdering av tillgångar, men det blir ändå en förbättring med nedskrivningstest. Både Olle Nilsson och Sven-Arne Nilsson lutar åt att det inte leder till en förbättring. Tvärtom anser Olle Nilsson att det nu blir lönsamt att investera i tjänsteföretag. Hans uppfattning är att goodwill har en viss varaktighet, vilket också bör återspeglas i redovisningen.

Olle Nilsson menar att nyttan med testet är att det sätter igång människors tankeverksamhet på så sätt att företag inte bara fortsätter att skriva av goodwill på den tid de bestämt trots att någon extern händelse kan ha inträffat som inte motiverar kvarvarande värde i balansräkningen. Sven-Arne Nilsson anser att det kan finnas olika situationer och de kan skilja sig åt mycket därför kan man inte säga om nyttan med testet är större än kostnaden för den.

Nedskrivningstestets vinnare är enligt Olle Nilsson IT-branschen och andra tjänsteföretag i förhållande till verkstadsindustrin och andra kapitalintensiva företag. Sven-Arne Nilsson menar att om egetkapitalmarknaderna fungerar bättre med det ena eller det andra är vi alla vinnare eller förlorare. Konsulter och liknande som hjälper till med nedskrivningsprövningar har naturligtvis ett särintresse, men det är trots allt inte så stort inslag i ekonomin. Sten Humble har ingen åsikt vad gäller vinnare och förlorare.

Sten Humble ser inga problem med att det inte är tillåtet att reversera en goodwillnedskrivning, snarare ser han det som en möjlighet att få ner värdet på goodwill. Sven-Arne Nilsson tror att det finns en bakomliggande föreställning om hur branschekonomin fungerar. Det är ett sätt att öka tillförlitligheten, på så sätt att det subjektiva inslaget minskar. Olle Nilsson menar att det kan finnas analytiker som enbart tittar på bokförd substans, det skulle ju innebära att det företag som skrev ner sin goodwill tidigare kommer i ett sämre läge än ett bolag som har en nyförvärd goodwill.

8.2.6 Internt upparbetad goodwill

Nedskrivningstestet medför att internt upparbetad goodwill och orealiserade värdestegringar av anläggningstillgångar indirekt aktiveras. Olle Nilsson menar att detta kommer att innebära problem, då företag efter ett tag i flertalet fall inte kommer att kunna särskilja ursprungligt förvärvad goodwill från internt upparbetad goodwill vid nedskrivningstestet. Sven-Arne Nilsson menar att om alla företag gör på ett och samma sätt och detta sätt är någorlunda tillförlitligt ser han inget större problem med detta. Om kapitalallokeringen blir bättre eller sämre av att redovisningen i vissa situationer avspeglar internt upparbetad goodwill är mycket svårt att avgöra. Sten Humbles åsikt är att förvärvad och internt upparbetad goodwill inte ska säras eftersom upparbetad goodwill underhåller förvärvad goodwill, d.v.s. att goodwill inte minskar i värde p.g.a. internt upparbetad goodwill. Detta för att avkastningsförmågan beror på total goodwill.

8.3 Kapitelavslutning

Avslutningsvis framhäver vi det viktigaste av respondenternas gemensamma och skilda åsikter.

- Två av respondenterna anser det troligt att förslaget träder i kraft år 2005, medan den tredje menar att den nuvarande planen för ett ikraftträdande är år 2006.
- Respondenterna är överens om att företag ska redovisa enligt svenska regler år 2004 om förslaget träder i kraft redan år 2005. Vid upprättandet av årsredovisningen 2005 ska även jämförelsetal för år 2004 justeras såsom om 2005 års regelverk även gällt år 2004.
- Angående harmoniseringen så poängterar två av respondenterna att en harmonisering mot FASB i stort sett är oundviklig. Den ena menar att USA var först med att ändra på koncernredovisningen och då finns det inget annat alternativ än en konvergens mot den. Den andra respondenten menar att det finns en stor kapitalmarknad i USA och eftersom inte US GAAP erkänner IAS måste svenska företag som även är noterade på den amerikanska marknaden arbeta med två årsredovisningar, vilket vill undvikas. Alla tre respondenterna är positivt inställda till en harmonisering.

- En harmonisering medför att jämförbarheten mellan företag på olika marknader ökar menar de tre respondenterna. Trots de subjektiva värderingarna uppfylls jämförbarhetskriteriet. En av respondenterna poängterar att underlaget för nedskrivningstestet måste komma från företaget och det vore för honom helt orealistiskt att någon utomstående skulle göra värderingen, det skulle inte heller bli mer jämförbart.
- De tre respondenterna ser både positivt och negativt på nedskrivningstestet på ett eller annat sätt. En nackdel är att värderingen innebär ett antal subjektiva bedömningar avseende diskonterade framtida förväntade kassaflöden. En annan nackdel är att om företag inte är skickliga på att förutse framtiden kan de missa att ett nedskrivningsbehov finns och gör nedskrivningen först då det går sämre för företaget. Detta leder till att när företaget får ett sämre resultat måste även en nedskrivning göras. Ytterligare en nackdel är att de inte längre kan särskilja på internt upparbetad och förvärvat goodwill. En fördel med nedskrivningstestet är att inga dolda tillgångar kommer att finnas i företaget då de marknadsvärderar.
- Två respondenter anser att goodwill har en viss nyttjandeperiod och att det inte finns verksamheter med ständigt värde. Den tredje respondentens åsikt är att det är svårt att avgöra om goodwill vid ett företagsförvärv har en viss nyttjandeperiod.
- Två av respondenterna lutar åt att nedskrivningstestet inte leder till en förbättring av redovisningen. Den tredje respondenten anser att det är svårt att avgöra om det leder till en förbättring. Han menar att det kan ge en mer rättvisande bild jämfört med hur företag idag värderar immateriella tillgångar.

Detta kapitel lyfter fram respondenternas åsikter och kunskaper. Dessa ligger till grund för analysen som görs i nästkommande kapitel, där vi väver samman teorin och empirin.

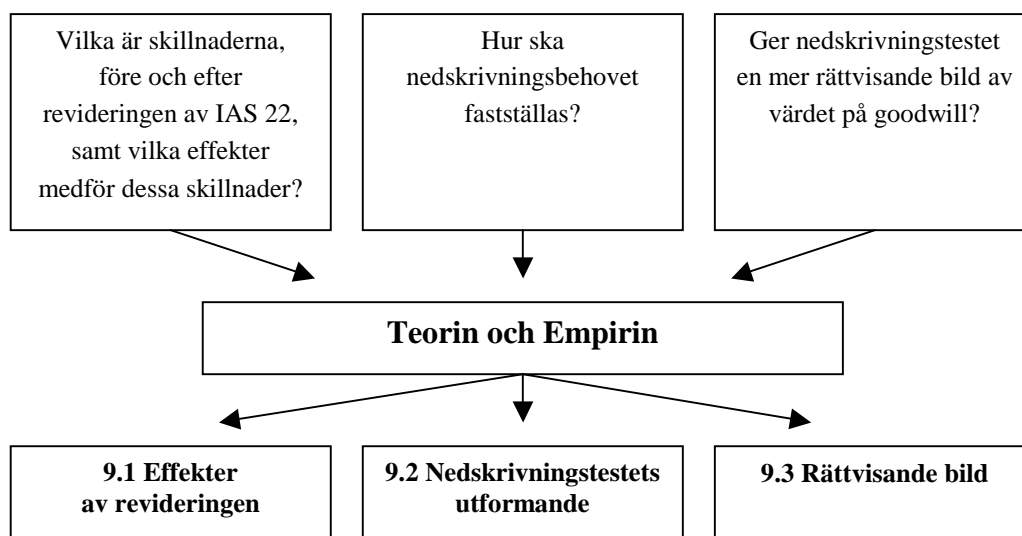

9. Analys

För att komma fram till om nedskrivningstestet ger en mer rättvisande bild av värdet på förvärvad goodwill har kapitlet sin utgångspunkt i problemformuleringarna. Vi använder teorin och empirin då vi analyserar ED 3. Kapitlet kommer att behandla effekter av revideringen, nedskrivningstestets utformande och slutligen rättvisande bild.

Analysens uppbyggnad grundar sig på modellen nedan. Modellen är skapad med utgångspunkt från problemformuleringarna i kapitel ett. Detta för att sedan genom teorin och empirin komma fram till effekter av revideringen, nedskrivningstestets utformande samt om det ger en mer rättvisande bild, och de är kapitlets tre avdelningar.

Figur 4: Egen utvecklad figur över analysen.

9.1 Effekter av revideringen

I denna avdelning ska vi belysa skillnaderna mellan nedskrivning till följd av testet och avskrivningar för att se vilka effekter detta medför.

9.1.1 Nedskrivning kontra avskrivning

En av de främsta grunderna till varför IASB förespråkar nedskrivningstest är att goodwill inte anses ha en bestämd nyttjandeperiod. Idag skriver företag av goodwill under en bestämd avskrivningstid. Problemet med detta är att det kan vara svårt att förutse tiden för avskrivningen, då goodwill saknar fysisk substans och därmed är det svårare att förutse dess ekonomiska förbrukning i företaget.

Fördelen med nedskrivningstestet är att det i motsats till avskrivningar speglar tillgångens ekonomiska förbrukning, då den testas årligen. Detta gör att goodwill kan anses ha en bestående livslängd, då värdet av goodwill kan finnas kvar i företaget under en obestämd tid framöver. En invändning mot detta är att kritikerna till nedskrivningstestet menar att alla tillgångar har en begränsad nyttjandeperiod och de anser inte att en tillgångsförbrukning är evig. En annan invändning är om företag inte gör nedskrivningen p.g.a. att de missbedömer framtiden, kan detta leda till att nedskrivningen görs först när det börjar gå sämre för företaget.

Ytterligare en fördel med nedskrivningstestet är att goodwill värderas utifrån enhetens återvinningsvärde och p.g.a. detta överensstämmer värdet på de redovisade tillgångarna mer med det verkliga och till följd av detta minimeras dolda tillgångar.

Nackdelen med nedskrivningstest är att förbrukningen av goodwill borde relateras till då intäkterna är höga, men då finns det inget nedskrivningsbehov. Istället kommer nedskrivningarna att göras vid konjunkturnedgångar, då marknadsvärdet och framtida kassaflöden kommer att förväntas sjunka. Detta kommer att påverka resultatet mer negativt, genom att ett högre nedskrivningsbehov uppstår. Nedskrivningstestet kommer att innebära fluktuationer i resultatet, då nedskrivningar inte sker kontinuerligt och med varierande belopp. Avskrivningar är i detta fall en bättre metod, då den inte påverkas av konjunktursvängningar samt att värdeminskningen är känd.

Reglerna i Sverige kräver dock att företag idag ska göra nedskrivningar av goodwill om det finns indikationer på en bestående värdeminskning, vilket gör att företag även här kan få en viss fluktuation i resultatet.

9.1.2 Allokering

Vid förvärvstillfället ska goodwill allokeras till den minsta möjliga kassagenererande enheten, till vilken den kan hänföras. Med allokeringen härleds goodwill till de enheter där den tillhör, vilket leder till att en enhets bokförda värde mer speglar enhetens verkliga värde. Vid nedskrivningstestet utvärderas återvinningsvärdet på enheten och jämförs med bokfört värde för att få fram ett eventuellt nedskrivningsbehov. Fördelen är framförallt att genom allokeringen av goodwill ser företaget var förbrukningen sker och detta ökar jämförbarheten mellan enhetens verkliga och bokförda värde. Nackdelen är dock svårigheten att allokera goodwill till de enheter som de har närmst anknytning till. Framförallt vid omstruktureringar då enheter bryts upp och går samman med andra enheter kan det vara svårt att härleda goodwill till rätt enhet, vilket gör att företagen inte kan särskilja goodwill utan den måste tillföras hela företaget. Detta kan innebära att fördelarna med allokeringen försvinner. Det finns också en risk att företagen vid allokeringen gärna fördelar goodwill till de enheter som är förhållandevis stabila och där nedskrivning inte befaras. Detta tillvägagångssätt leder till att företagen upprätthåller sin goodwill, trots att det finns ett nedskrivningsbehov.

9.1.3 Internt upparbetad goodwill

När företag värderar goodwill utifrån den kassagenererande enhetens återvinningsvärde, värderas enhetens totala goodwill. Med total goodwill menar vi både förvärvad och internt upparbetad goodwill. Med metoden kan man inte särskilja förvärvad goodwill ifrån internt upparbetad goodwill p.g.a. att de inte är separerbara, vilket leder till att den internt upparbetade underhåller den förvärvade. En av respondenterna anser att detta är ett bra sätt. Nackdelen med detta sätt är att det strider mot regler om att internt upparbetad goodwill inte får aktiveras, då den inte anses som en tillgång enligt IAS 36, vilket även påpekas av en annan respondent. Enligt nuvarande regler mäts inte det som ska mätas, d.v.s. förbrukningen av förvärvad goodwill, istället mäts värdet av den totala goodwill, vilket Redovisningsrådet också påpekar i sitt svar till IASB.

9.1.4 Obalans mellan producerande- och tjänsteföretag

Vissa verksamhetsområden kan få fördelar med övergången till nedskrivningstest och det kan belysas genom en jämförelse av två olika företagsförvärv, förvärv av ett producerande- och ett tjänsteföretag. Vid förvärv av ett producerande företag

är förvärvspriset till stor del betalning för materiella tillgångar som ska skrivas av planenligt.

I tjänsteföretag är däremot förvärvspriset till stor del goodwill enligt en av respondenterna. Då ett tjänsteföretag inte i lika stor utsträckning har materiella tillgångar, betalar förvärvaren istället bl.a. för humankapitalet som inte är en tillgång. Detta medför att förvärvaren av tjänsteföretaget får en större andel goodwill i sin balansräkning. En av respondenterna anser detta vara en fördel för tjänsteföretag, då värdet av goodwill upprätthålls i balansräkningen och nedskrivningsbehovet minimeras. Detta p.g.a. att företag inte ska göra avskrivningar på goodwill enligt ED 3 och att den internt upparbetade kan upprätthålla den förvärvade goodwill.

Årets avskrivningar och nedskrivningar ska kostnadsföras i resultaträkningen. Detta skapar en obalans vid en jämförelse mellan företag som har haft utgifter för förvärvad goodwill och företag som har haft utgifter för materiella tillgångar.

9.2 Nedskrivningstestets utformande

I avdelningen analyserar vi nedskrivningstests utformande. Vi analyserar testet genom att först belysa skillnaderna mellan IAS och FAS nedskrivningstest genom att se på för- och nackdelar. Vi belyser även vilka problem som de subjektiva värderingarna kan medföra vid nedskrivningstestet.

9.2.1 Skillnader mellan IAS och FAS nedskrivningstest

I FAS värderas tillgångar och skulder till "fair value" som innebär att de i första hand ska värderas till dess marknadspris på en öppen marknad. Enligt IAS värderas tillgångar och skulder till återvinningsvärdet som är det högsta av nettoförsäljningsvärdet och nuvärdet av framtida kassaflöden.

Fördelen med FAS värdering är att det är ett enklare och mindre kostsamt tillvägagångssätt. IAS värdering är däremot mer komplext och kostsamt tillvägagångssätt, då företag även är tvungna att beräkna framtida kassaflöden. Diskonterade framtida kassaflöden eller approximativt marknadsvärde är de ekonomiskt sett mest korrekta värderingsmetoderna⁸³. IASB tar alltid hänsyn till båda värderingsmetoderna, vilket inte FASB gör. Detta tyder på att IASB:s metod

---

⁸³ Artsberg, Kristina, *Redovisningsteori -policy och -praxis* (2003), s. 193.

är den mest ekonomiskt korrekta. FASB:s metod är emellertid mer förenlig med försiktighetsprincipen, som förespråkar rimlig försiktighet av tillgången. FASB använder i första hand marknadsvärdet och detta värde kan vara lägre än framtida kassaflöden, vilket gör att med FASB:s metod kan nedskrivningen bli större jämfört med IASB:s metod. Detta leder till att jämförbarheten mellan företag som använder de olika metoderna försvåras, då värdet på goodwill i balansräkningen kan tas upp till ett lägre värde enligt FASB:s metod.

En tänkbar orsak till skillnaderna i värderingsmetoderna kan bero på att IASB och FASB har olika definitioner på tillgångar och skulder. FASB säger att tillgångar är sådana som *är* framtida fördelar, i motsats till IASB som säger att tillgångar ska *generera* framtida fördelar. FASB definition begränsar dem därför till att i första hand använda marknadsvärdet, vilket också är skillnaden mellan dem.

9.2.2 Subjektiva bedömningar vid antaganden

Nedskrivningstestet har kritiserats, av både respondenterna och Redovisningsrådet, för att innehålla subjektiva bedömningar vid fastställandet av nedskrivningstestet. I FAS sker detta då företagen inte kan få fram befintliga marknadsvärden utan de måste genom rimliga antaganden få fram ett tillförlitligt "fair value" av enheten. Subjektiva bedömningar gäller även för IAS, då man årligen räknar fram summa nuvärde av framtida förväntade kassaflödena. Dessa är omöjliga att undkomma vid nedskrivningstest, dock är det av vikt att analysera tillförlitligheten av antagandena.

Nackdelen med att basera sina antaganden vid nedskrivningsbehov på subjektiva värderingar, som en av respondenterna uttryckte sig, är att om företagen inte är skickliga på att förutse framtiden kan de missa att göra nedskrivningar och övervärderar enheten. Då företagen ska beräkna framtida kassaflöden, beaktar de bland annat affärsstrategin och marknadsutvecklingen. Här finns det risk att företagen är väl optimistiska i sina värderingar. Detta ligger i företagets natur att tro på sin affärsstrategi samtidigt som det finns stora svårigheter att se svängningar i marknaden. Detta kan lätt leda till att de överskattar de framtida kassaflödena och blundar för att ett nedskrivningsbehov kan förekomma, vilket strider mot försiktighetsprincipen enligt ÅRL 2 kap 4 § p 3.

För att minska subjektiviteten förordar FASB att externt värdera "reporting unit" för att se om ett nedskrivningsbehov har uppstått⁸⁴. En av respondenterna ställer sig tveksam till detta och menar att underlaget för testet måste komma från

---

⁸⁴ Rankin Johansson, Christine, "Redovisning av goodwill, en utmaning?", *Balans*, nr. 10 (2001).

företaget och att det vore orealistiskt att använda någon utomstående för värderingen. Att låta en extern part ta fram antaganden för värdering av enheten är kostsamt, detta får dock ställas mot den tid det tar för företaget att själva ta fram antagandena.

När revisorn reviderar värderingen av goodwill har de i uppgift att kontrollera riktigheten av allokeringen samt granska värderingen av enheten. Detta är en svår uppgift för revisorerna när de ska pröva företagsledningens resultatprognoser och affärsprognoser. De fruktar att det ska uppstå en skillnad mellan verkligheten och förväntningarna som prognoserna baseras på⁸⁵. En av de tre respondenterna menade att man får hitta objektiva grunder till sina subjektiva värderingar och att det är en fördel om revisorn arbetar med samma företag inom samma bransch. Revisorn kan då jämföra företagets olika antaganden för att se rimligheten i dem. Detta gör att revisorn kan ifrågasätta företagets subjektiva antaganden och därmed minimera gapet mellan förväntningarna och verkligheten.

9.3 Rättvisande bild

Här vill vi utvärdera om ED 3 ger en rättvisande bild av värdet på goodwill. Vi kommer att analysera utifrån några av de informationskvalitativa egenskaperna såsom jämförbarhet, tillförlitlighet och relevans samt matchningsprincipen och realisationsprincipen.

Vi vill först kortfattat informera läsaren vad det står om rättvisande bild i propositionen⁸⁶ som ligger till grund för ÅRL för att läsaren ska ha detta färskt i minnet. Den information vi tycker är viktig för att följa vår analys av rättvisande bild är att ”begreppet har införts i EG-rätten för att åstadkomma en harmonisering av de olika medlemsstaternas redovisningslagstiftning.” Vidare står det att ”årsredovisningen som regel ger en rättvisande bild när den innehåller den information som läsaren kan förvänta sig mot bakgrund av sådana vedertagna normer som återspeglas i god redovisningssed.”

---

⁸⁵ Nilsson, Sven-Arne, ”IASB:s förslag till ändringar i koncernredovisningen: förbättrar de den externa redovisningen”, *Balans*, nr. 3 (2003).

⁸⁶ Propositionen 1995/96:10.

9.3.1 Jämförbarhet

Nedskrivningstestet är en del av harmoniseringen inom redovisningen i EU, och rättvisande bild har tillkommit för att uppnå en harmonisering. Detta bör tyda på att förslaget är ett steg för att ge rättvisande bild. Dessutom kommer harmoniseringen av redovisningen att leda till att användarna av årsredovisningar inte behöver sätta sig in i olika länders redovisningssätt. Inom EU kan användaren utgå ifrån redovisningen för sitt eget land och förvänta sig att andra länder inom EU har likvärdiga redovisningsregler. Vid harmonisering kommer det inom EU att finnas ett gemensamt redovisningssätt och då vi konvergerar mot reglerna i USA, borde detta medföra att det blir lättare för användaren att veta vad denne kan förvänta sig av årsredovisningen. Detta stödjer en rättvisande bild eftersom årsredovisningen kommer att innehålla den information som användaren kan förvänta sig. Detta bidrar i sin tur till att jämförbarheten ökar mellan företag som är verksamma i olika länder. Jämförbarheten kan däremot minska mellan olika företagsförvärv eftersom förvärvad goodwill kan upprätthållas av internt upparbetad (se avsnitt 9.1.3).

En av respondenterna hävdar att då värdet på goodwill upprätthålls i balansräkningen ställs det krav på ett högre resultat för att uppnå förutbestämda avkastningskrav. Vid beräkning av avkastningen ställs resultatet mot tillgångarna. Detta leder till att företag med förvärvad goodwill måste ha ett högre resultat för att uppfylla avkastningskravet. Vid en jämförelse mellan företag, med olika mycket goodwill, är det till nackdel för företaget som har kvar mycket goodwill i sin balansräkning.

En nackdel med att redovisningsreglerna harmoniseras, för att uppnå jämförbarhet, är att utvecklingen av regler kan hämmas. Vid en harmonisering måste länderna kompromissa om vilka regler som ska gälla och detta kan leda till att vissa länder anser att de måste gå bakåt i utvecklingen av redovisningen för att få likvärdiga regler med andra länder.

9.3.2 Tillförlitlighet

Vid framtagning av återvinningsvärdet använder man sig bl.a. av antaganden. Dessa är till viss del subjektiva rekvisit och detta medför att återvinningsvärdet till viss del beror på vem som gör antagandena. Tillförlitligheten kan ifrågasättas då framtiden är oviss och vid värderingen av enheten som goodwill tillhör vägs subjektiva antaganden in. Värdet på enheten kan vara beroende på vem som gör

värderingen, vilket gör att redovisningen av enheten inte alltid ger en rättvisande bild.

Det subjektiva rekvisitet kan medföra att tillförlitligheten kan ifrågasättas och därmed även jämförbarheten. För att åstadkomma jämförbarhet bör om möjligt det subjektiva rekvisitet bygga på objektiva grunder. En objektiv grund är att företag ska använda sig av samma metod vid nedskrivningstest. Det är också en fördel om en revisor reviderar många företags årsredovisningar inom samma bransch, för att på så sätt kunna uppmärksamma om antagandena är likvärdiga. Revisorn har då en möjlighet att påpeka de avvikande antagandena för företagen, vilka sedan får ta ställning till påpekandet. Efterföljs dessa påpekanden kan det medföra en ökad jämförbarhet mellan företags årsredovisningar.

9.3.3 Relevans

Trots att värderingen av enheten utifrån vad den kan generera i framtiden inte kan anses tillförlitligt, är detta ett relevant sätt att gå tillväga. Detta eftersom värdet av goodwill beror på enhetens helhet. För att värdera enhetens goodwill används framtida kassaflöden för enheten, vilket kan tyda på att detta är ett relevant tillvägagångssätt. Detta för att värdet på enheten idag bl.a. beror på vad den kan förväntas generera i framtiden, och det är framtida förväntade positiva kassaflöden som gör att företag är villiga att betala för goodwill vid ett förvärv. Dessutom anses det tillsammans med marknadsvärdet som det ekonomiskt sett mest korrekta värderingssättet (se avsnitt 9.2.1).

9.3.4 Matchningsprincipen

Matchningsprincipen är en redovisningsprincip som går ut på att en periods intäkter och kostnader ska matchas, d.v.s. kostnader och intäkter ska redovisas den period de är hänförliga till. Årets intäkter är till viss del beroende av den förvärvade goodwill, då goodwill är betalning för framtida intjäningsförmåga är det också mest rätt om goodwill minskar i värde under den tid företaget har intäkter p.g.a. goodwill. Detta talar emot nedskrivningstestet, då man ofta inte tar kostnaden för värdeminskningen den period företaget har intäkten för goodwill. Värderingen sker utifrån återvinningsvärdet vilket kan innebära att värdeminskningen kostnadsförs i efterhand. Detta strider mot matchningsprincipen om nedskrivningen sker då företaget har mindre intäkter.

9.3.5 Realisationsprincipen

Enhetens återvinningsvärde värderas antingen som det högsta av nettoförsäljningsvärdet eller utifrån framtida intäkter och kostnader. Enligt realisationsprincipen finns det två synsätt att värdera intäkter. Det sätt som EG-direktiven förespråkar och som regleras i ÅRL är formsynsättet d.v.s. att endast realiserade intäkter ska redovisas. Vid ett nedskrivningstest värderas enheten bl.a. utifrån det andra synsättet, substanssynsättet, vilket innebär värdet av framtida kassaflöden från enheten d.v.s. orealiserade intäkter och kostnader. Det bokförda värdet på goodwill ger det maximala värdet för total goodwill i balansräkningen. Eftersom man använder det bokförda värdet som ett tak för värdet av goodwill och endast använder substanssynsättet för att se om det finns ett nedskrivningsbehov borde det inte strida mot EG-direktiven och ÅRL.

10. Slutsats

I kapitlet presenterar vi vår slutsats som grundar sig på materialet i uppsatsen. Vi lyfter fram nedskrivningstestet främsta för- och nackdelar samt redogör för om testet kommer att ge en mer rättvisande bild av värdet på förvärvad goodwill, vilket är uppsatsens syfte. Avslutningsvis diskuterar vi slutsatsens generaliserbarhet samt lämnar förslag till fortsatt forskning.

10.1 Nedskrivningstest - mer rättvisande bild?

Som nedskrivningstestet i ED 3 är utformat idag anser vi att det inte ger en mer rättvisande bild jämfört med befintliga regler som behandlar förvärvad goodwill, d.v.s. avskrivningar. Detta främst för att metoden mäter värdet på total goodwill och inte värdet på förvärvad goodwill, vilket den ska mäta. IASB förbjuder idag att man aktiverar internt upparbetad goodwill och då anser vi att metoden inte ger en mer rättvisande bild av förvärvad goodwill.

Metoden strider även mot vissa gällande redovisningsprinciper och då främst mot försiktighetsprincipen. När företag beräknar framtida kassaflöden, är vår åsikt att det finns en överhängande risk att företag övervärderar enheten. De kan bli lite väl optimistiska i sina antaganden om företagets framtid, då de har en stor tilltro till företagets utveckling samt för att de inte vill göra en nedskrivning p.g.a. en belastning av resultatet. Det finns även svårigheter att förutse svängningar i konjunkturen som gör att prognoserna kan bli felaktiga, vilket också gör att enheten kan bli övervärderad. När företag övervärderar framtida kassaflöden påverkar detta i sin tur att tillgångar övervärderas och att ett nedskrivningsbehov av goodwill inte uppmärksammas. En annan risk för övervärdering sker även när man ska välja det högsta av nettoförsäljningsvärdet och framtida kassaflöden då man tar fram återvinningsvärdet enligt ED 3. Med att använda det högsta värdet samtidigt som det finns en risk för övervärdering kan värdet av goodwill upprätthållas i balansräkningen. Detta anser vi strida mot försiktighetsprincipen och därmed kan nedskrivningstestet i ED 3 inte ge en mer rättvisande bild av värdet på förvärvad goodwill.

Vår åsikt är att om man istället använder det lägsta av nettoförsäljningsvärdet och framtida kassaflöden kommer detta inte att strida mot försiktighetsprincipen, då enheten inte i lika stor grad blir övervärderad. Genom att använda det lägsta värdet minskas risken för övervärdering. Blir det dessutom tillåtet att aktivera internt upparbetad goodwill kommer nedskrivningstestet att vara en bra metod och ge en rättvis bild av goodwill, vilket i detta fall blir total goodwill. Därutöver anser vi att det finns andra fördelar som styrker rättvisande bild.

Nedskrivningstestet är ett relevant tillvägagångssätt eftersom man värderar enheten utifrån nettoförsäljningsvärdet och framtida kassaflöden och dessa anses som de ekonomiskt sett mest korrekta värderingssätten. Nedskrivningstestet speglar bättre det ekonomiska värdet av goodwill och testet leder till att värdet i balansräkningen överensstämmer mer med verkligt värde. Orsaken till detta är att företag kontinuerligt värderar enheten för att få fram ett goodwillvärde. Förutsättningen för att detta ska spegla den ekonomiska förbrukningen är att man kan allokera goodwill och att företagen gör rätt antaganden vid bedömning av återvinningsvärdet. Därför anser vi att kravet på allokering till minsta möjliga enhet är positivt.

En nackdel som man aldrig kommer ifrån med nedskrivningstestet är de subjektiva antagandena som ska göras vid framtagning av återvinningsvärdet. Dessa tillsammans med att framtiden är svår att förutse, medför att återvinningsvärdet inte alla gånger blir tillförlitligt. För att minska det subjektiva rekvisitet kan företag låta en extern part göra antagandena som inte har ett egenintresse i företaget. Vi håller dock med en av våra respondenter som tycker att detta sätt skulle vara omöjligt. Vi tycker detta då det blir kostsamt att anlita en extern part, men framför allt att det är svårt för denna part att ha insikt i företaget. Problemet med de subjektiva antagandena kan minskas genom att Panelen granskar företagens finansiella rapportering. Företagen måste lämna upplysningar om sina antaganden i noterna och detta gör att företagen inte kan göra för orealistiska antaganden. Vi tror även att en viss praxis kommer att utvecklas över tiden.

Vi anser att fördelarna väger tyngre än nackdelarna angående harmoniseringen av EU:s redovisningsregler. Den främsta fördelen är att jämförbarheten av de finansiella rapporterna ökar, detta medför att investeringar underlättas och effektivare kapitalmarknader uppnås. En annan fördel är att företag inte behöver upprätta flera skilda årsredovisningar om de är noterade på mer än en börs inom EU. IASB:s förhoppning är att FASB ska acceptera IASB:s standarder, vilket leder till att företag endast behöver upprätta en årsredovisning även då de är noterade på de amerikanska börserna.

10.2 Generaliserbarhet

Våra slutsatser kan ha påverkats av vårt val att intervjua revisorer och en sakkunnig person inom området samtidigt som vi har hämtat information från *Agenda* och *Balans*, vars artiklar är skrivna av revisorer och sakkunniga. Detta har gjort att våra slutsatser till viss del kan ha vinklats av deras syn på nedskrivningstestet, vilket gör att slutsatsen inte speglar en allmän syn av nedskrivningstestet. Dock är dessa respondenter p.g.a. sina kunskaper de mest insatta inom området, vilket leder till att vi anser att slutsatsen är generaliserbar. När vi analyserade nedskrivningstestet i ED 3 var vår utgångspunkt teorin som omfattas av regler och förslag. Teorin är en objektiv grund, vilket även leder till en viss generaliserbarhet av slutsatsen.

10.3 Förslag till fortsatt forskning

Under arbetets gång har vi funnit uppslag till fortsatt forskning, då det utkommer ett omarbetat ED 3 första kvartalet 2004. Det kan därför vara av stort intresse att utvärdera det kommande förslaget mot det befintliga förslaget. Framförallt är det av intresse att undersöka om kommande ED 3 ger en mer rättvisande bild jämfört med dagens regler om förvärvat goodwill.

Eftersom förslaget är teoretiskt och inte praktiskt utövat har vi valt att inte använda oss av företagsrepresentanter som respondenter. Därför kan det vara intressant att undersöka nedskrivningstestet ur ett företagsperspektiv utifall förslaget kommer att träda ikraft. Forskningen kan då främst rikta sig till att undersöka den praktiska tillämpningen, men även implementeringen av reglerna. Det är även av intresse att göra en branschstudie för att undersöka vad de generellt anser om nedskrivningstestet.

Källförteckning

Publicerade källor

Artsberg, Kristina (2003), *Redovisningsteori -policy och -praxis*, Malmö: Liber Ekonomi.

Artsberg, Kristina (2002) "Globaliseringen och internationell redovisningsharmonisering Striden om makten över redovisningen", *Balans*, nr. 4.

Buisman, Jan (2002), "IAS 2005, en revolution", *Agenda*, nr. 2.

Buisman, Jan (2002), "Konvertering till IAS", *Agenda*, nr. 2.

Carlsson, Jörgen, Jonnergård, Karin & Nilsson, Sven-Arne (2003), *Koncernredovisning*, Malmö: Liber Ekonomi, uppl. 2:1.

Edenhammar, Hans (2002), *Nya redovisningsprinciper – på väg mot IAS 2005*, Stockholm: Stockholmsbörsen.

FAR (2003), *FARs samlingsvolym 2003 del 1*, Stockholm: FAR Förlag AB.

Financial Accounting Standards Board (1997), *Statement of Financial Accounting Standards No. 131*, Norwalk: Financial Accounting Foundation.

Financial Accounting Standards Board (2001), *Statement of Financial Accounting Standards No. 141*, Norwalk: Financial Accounting Foundation.

Financial Accounting Standards Board (2001), *Statement of Financial Accounting Standards No. 142*, Norwalk: Financial Accounting Foundation.

Gray, Sidney J (1993), *International Group Accounting; Issues in European Harmonization*, London: Routledge, uppl. 2.

Halvorsen, Knut (1992), *Samhällsvetenskaplig metod*, Lund: Studentlitteratur.

Holme, Idar Magné & Solvang, Bernt Krohn (2001), *Forskningsmetodik*, Lund: Studentlitteratur, uppl. 2.

Hult, Magnus (1993), *Värdering av företag*, Malmö: Liber-Hermods AB, uppl. 5:1.

International Accounting Standards Board (2003), *International Financial Reporting Standards*, London: IASCF Publications Department.

Johansson, Sven-Erik (2003), *Den fullständiga balansräkningen*, Uppsala: Nya Almqvist & Wiksell Tryckeri AB.

Jönsson-Lundmark, Britta (2002), "IAS-regler i koncernredovisning – hur är läget?" *Balans*, nr. 12.

Lagerström, Bo (2002), "IASBs pågående projekt", *Agenda*, nr. 2.

Larsson, Jenny & Wetterberg, Kristina (2003), "Redovisning av goodwill. Hur svensk redovisning kan komma att påverkas av revidering av IAS 22", Kandidatuppsats 10971, Ekonomihögskolan vid Lunds universitet.

Lundahl, Ulf & Skärvald, Per-Hugo (1999), *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*, Lund: Studentlitteratur, uppl. 3.

Nilsson, Stellan (2002), *Redovisningens normer och normbildar*, Lund: Studentlitteratur, uppl. 2.

Nilsson, Sven-Arne, "IASB:s förslag till ändringar i koncernredovisningen: förbättrar de den externa redovisningen" (2003), *Balans*, nr. 3.

Nobes, Christopher (1995), *Accounting Harmonisation in Europe*, London: Financial Times Insurance & Professional Publ.

Philips, Dan & Ljungberg, Roland (2001), *Koncernredovisning i praktiken*, Malmö: Daleke Grafiska AB, uppl. 3.

Rankin Johansson, Christine (2001), "Redovisning av goodwill, en utmaning?", *Balans*, nr. 10.

Rippe, Johan (2001), "Vägen mot IAS – skjut inte upp konverteringsprocessen!", *Balans*, nr. 6-7.

Thomasson, Jan, *Extern redovisning och finansiell analys*, Malmö: Liber AB, uppl. 10:1.

Walton, Peter, Haller, Axel & Raffournier, Bernard (1998), *International Accounting*, London: International Thomson Business Press.

Wennman, Inge (2001), "Goodwill – en restpost som inte minskar i värde", *Balans*, nr. 11.

Wiedersheim-Paul, Finn & Eriksson, Lars Torsten (2001), *Att utreda, forska och rapportera*, Malmö: Liber Ekonomi, uppl 7:1.

Elektroniska källor

Ekonomie doktor Sven-Arne Nilsson, Deloitte i Malmö samt företagsekonomiska institutionen i Lund, E-mail intervjuer under perioden 2003-11-24 – 2003-12-27.

International Accounting Standards Board (2002), *Exposure Draft ED 3 Business Combination*,

<http://www.iasb.org.uk/docs/ed03/ed03.pdf>, 2004-01-07.

International Accounting Standards Board (2002), *Basis for Conclusion on Exposure Draft ED 3 Business Combination*,

<http://www.iasb.org.uk/docs/ed03/ed03-bc.pdf>, 2004-01-07.

International Accounting Standards Board (2002), *Exposure Draft of Proposed amendments to IAS 36 Impairment of assets, IAS 38 Intangible assets*,

<http://www.iasb.org.uk/docs/ed03/ed03-ias3638.pdf>, 2004-01-07.

Proposition 1995/96:10,

[http://rixlex.riksdagen.se/htbin/thw/?\\${BASE}=PROPARKIV9596&\\${THWIDS}=7.15|10734966151069&\\${HTML}=PROP_DOK&\\${TRIPSHOW}=format=THW&\\${THWURLSAVE}=15|10734966151069](http://rixlex.riksdagen.se/htbin/thw/?${BASE}=PROPARKIV9596&${THWIDS}=7.15|10734966151069&${HTML}=PROP_DOK&${TRIPSHOW}=format=THW&${THWURLSAVE}=15|10734966151069), 2004-01-07.

Redovisningsrådet, 02 ED 3 Comment Letter from The Swedish Financial Accounting Standards Council (2003),

<http://www.redovisningsradet.se/>, 2004-01-07.

Årsredovisningslagen, SFS 2003:1143,

http://rixlex.riksdagen.se/htbin/thw?%24%7BHTML%7D=SFST_LST&%24%7BHTML%7D=SFST_DOK&%24%7BSNHTML%7D=SFST_ERR&%24%7B

MAXPAGE%7D=26&%24%7BTRIPSHOW%7D=format%3DTHW&%24%7B
BASE%7D=SFST&%24%7BFREETEXT%7D=2003%3A1143&BET=&RUB=
&ORG=, 2004-01-07.

Muntliga källor

Auktoriserad revisor Olle Nilsson, Öhrlings PricewaterhouseCoopers, Malmö, personlig intervju 2003-11-27.

Auktoriserad revisor Sten Humble, KPMG, Malmö, personlig intervju 2003-12-08

Bilaga

Intervju underlag

1. Den 7 juni 2002 antog EU:s ministerråd den så kallade IAS 2005-förordningen. Förordningen kräver att alla noterade bolag 2005 ska upprätta sin koncernredovisning enligt IAS/IFRS. **Hur troligt är det att det att förslaget om nedskrivningstest av förvärvat goodwill börjar gälla 2005?**
2. Eftersom man under 2004 ska redovisa både enligt svenska regler och IAS/IFRS så måste ingående balanser justeras redan vid årsskiftet om förslaget ska gälla fr.o.m. år 2005. **Är detta möjligt för företagen? Så vitt vi har förstått genom att läsa artiklar så har företagen inte kommit så långt i sin anpassning till de kommande reglerna. Stämmer detta?**
3. Varför har man valt vid en internationell harmonisering att följa FASB:s regler, vilka för- och nackdelar medför det om man övergår från avskrivningar till nedskrivningar?
4. **Vilka är de största förespråkarna** när det gäller att internationalisera eller harmonisera redovisningsregler gällande förvärvat goodwill?
5. Anser du att goodwill har en viss nyttjandeperiod eller att det har ett bestående liv?
6. Vad vi har läst är att nedskrivningstestet ska göras i två steg, kan du **beskriva och förklara** detta mer utförligt för oss? **Hur och av vem bestäms verkligt värde?**
7. Om företagen själva ska göra värdenedgångsprövningen på goodwill så kan man väl inte undkomma **subjektiva värderingar? Blir siffrorna verkligen jämförbara då?** Om inte, så uppfyller man väl inte målet man har, nämligen att **underlätta jämförelser mellan företag inom EU?**

8. IASB:s önskemål är att minska skillnaderna mellan US GAAP och IAS/IFRS. Vad vi har förstått så kommer det ändå att finnas skillnader på hur man ska göra nedskrivningstestet. **Uppnår man då jämförbarhetskriteriet mellan företag i USA och inom EU?**
9. Anser du att nedskrivningstest leder till **förbättring och en mer rättvisande** bild av den externa redovisningen?
10. Anser du att nyttan med testet är större än kostnaden för den?
11. Finns det någon vinnare och förlorare på detta med att göra nedskrivningstest istället för avskrivningar?
12. I *balans* nr1 2002 skriver man om nedskrivning av goodwill enligt FAS 142. Här nämner man attinnebära att nedskrivning undviks till följd av internt genererad goodwill eller till orealiserade värdestegringar av anläggningstillgångar vid värdering av verkligt värde i steg ett av nedskrivningstesten, som därigenom indirekt aktiverats. **Vilka problem ser du med detta?**
13. Det är inte tillåtet att göra uppskrivning av en goodwillnedskrivning, finns det problem med detta?